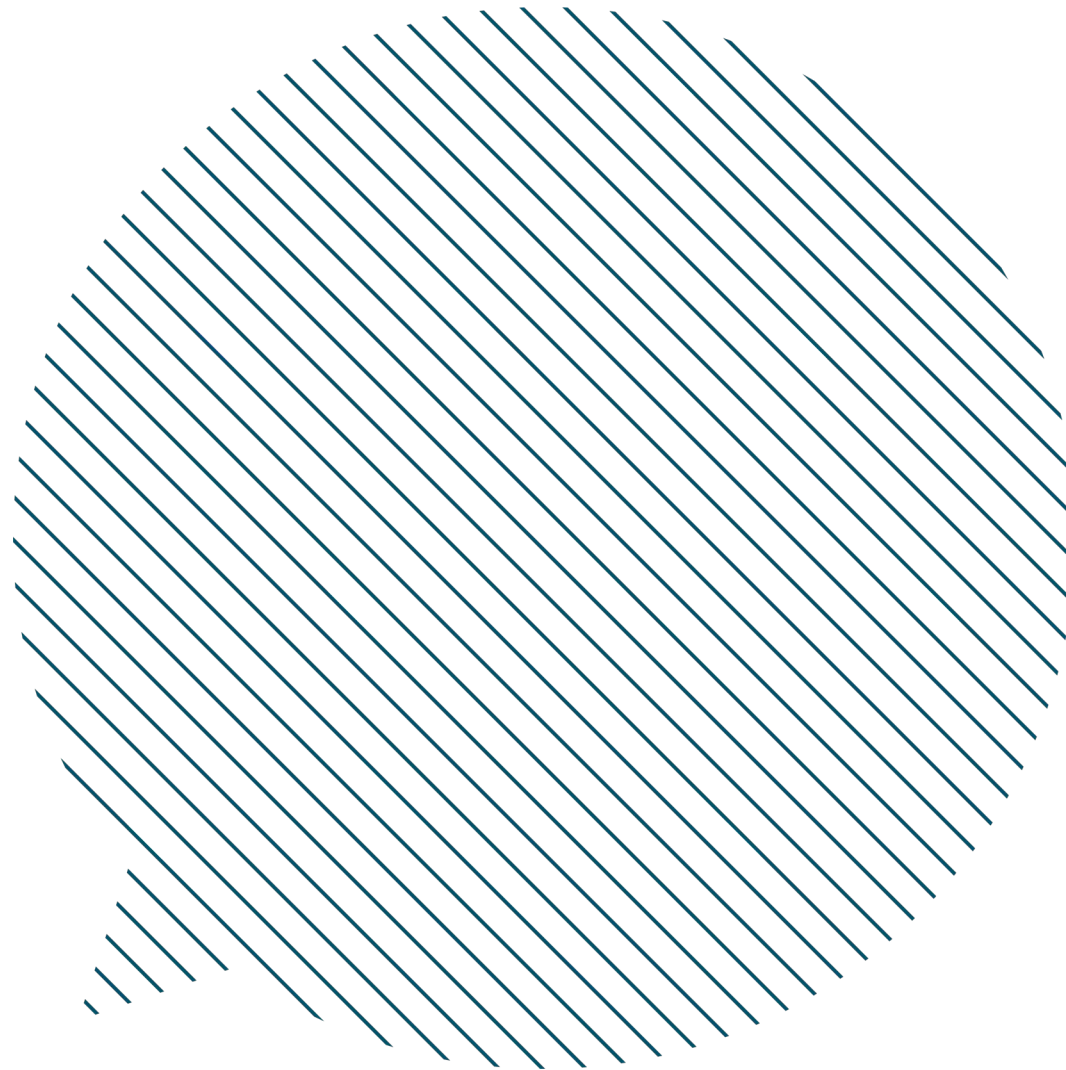

Pasienter med alvorlige psykiske lidelser

Styringsinformasjon til helsefelleskapene
Data fra NPR og KPR 2019

Hanne Lehn, Avdeling komparativ statistikk og styringsinformasjon

Innhold

1. Om definisjonen og pasientene i utvalget
2. Nasjonale tall: Bruk av ulike typer helse- og omsorgstjenester
3. Tall per helsefellesskap: Bruk av tjenester i psykisk helsevern
4. Tall per helsefellesskap: Bruk av tjenester i somatiske sykehus
5. Tall per helsefellesskap: Bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester
6. Tall per helsefellesskap: Bruk av tjenester hos fastlege og legevakt
7. Tall per helsefellesskap: Bruk av tjenester hos avtalespesialister
8. Kommunal variasjon i bruk av helse- og omsorgstjenester

Del 1

Om definisjonen og pasientene i utvalget

Definisjon av alvorlig psykisk lidelse

Diagnosegruppe	ICD-10 koder
Schizofreni	F20 Schizofreni F25 Schizoaffektive lidelser
Bipolar lidelse	F30 Manisk episode F31 Bipolar affektiv lidelse
Depresjon	F32 Depressiv episode F33 Tilbakevendende depressiv lidelse
Personlighetsforstyrrelser	F60 Spesifikke personlighetsforstyrrelser F61 Blandede og andre personlighetsforstyrrelser F62 Vedvarende personlighetsforandringer som ikke skyldes skade eller sykdom i hjernen F63 Vane- og impulsforstyrrelser F65 Forstyrrelser i seksuelle objektvalg F66 Psykiske og atferdsmessige forstyrrelser forbundet med seksuell utvikling og legning F68 Andre forstyrrelser av voksen personlighet og atferd F69 Uspesifisert forstyrrelse av voksen personlighet og atferd

Pasientutvalget

- Pasientene er identifisert i aktivitetsdata fra Norsk Pasientregister (NPR).
- Utvalget inkluderer alle pasienter i alderen 18 år eller eldre som har mottatt tjenester i psykisk helsevern for voksne eller psykisk helsevern for barn og unge i løpet av 2019.
- Utvalget er videre avgrenset til pasienter med minst en episode (poliklinisk kontakt, dagbehandling eller innleggelse) hvor en eller flere av de aktuelle diagnosekodene er registrert som hovedtilstand eller annen tilstand.

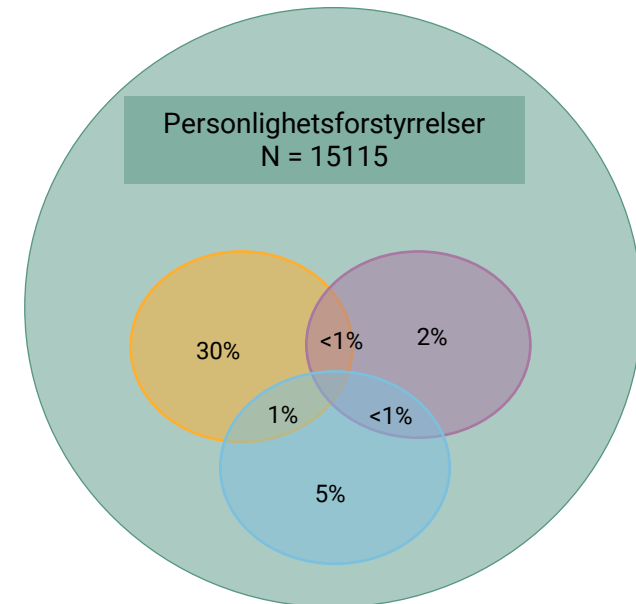
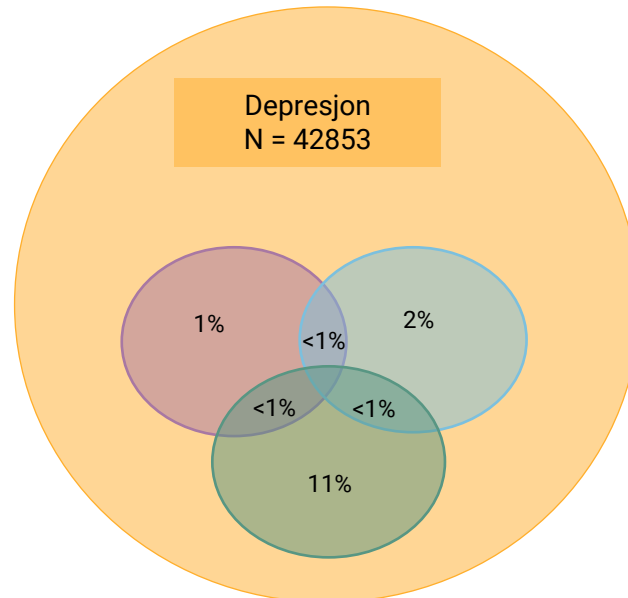
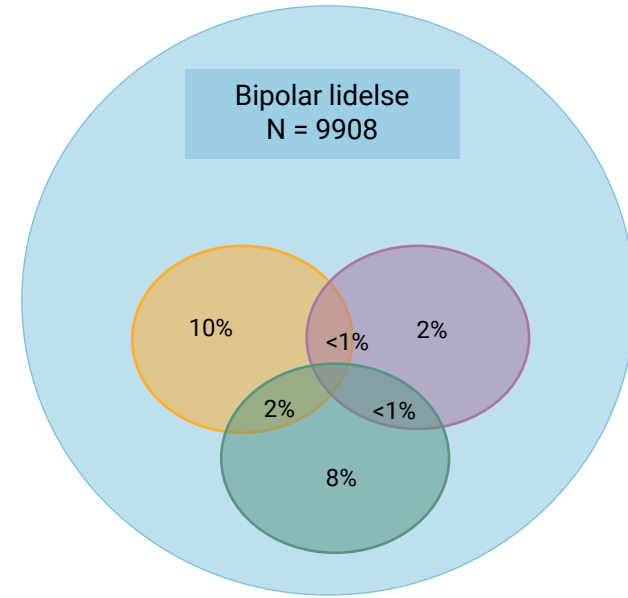
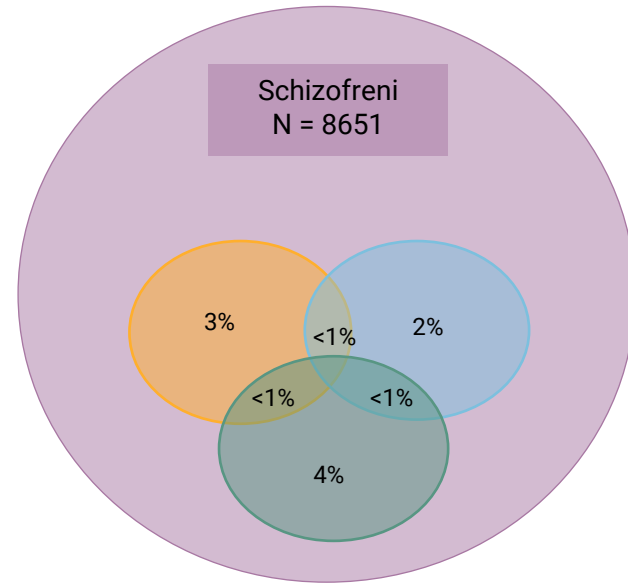
Diagnosegruppe	ICD-10 koder	Antall pasienter
Schizofreni	F20, F25	8 651
Bipolar lidelse	F30, F31	9 908
Depresjon	F32, F33	42 853
Personlighetsforstyrrelser	F60-F69	15 115
Totalt	F20, F25, F30, F31, F32, F33, F60-F69	68 930

Overlappende diagnoser

- Diagnosegruppene er ikke gjensidig utelukkende.
- 7121 pasienter (10 prosent av utvalget) har registrert to av diagnosene.
- 237 pasienter (<1 prosent av utvalget) har registrert tre av diagnosene eller alle fire.
- Det er størst overlapp mellom depresjon og personlighetsforstyrrelse (4583 pasienter).
- Andelen pasienter som har registrert minst en annen diagnose, er høyest blant pasienter med personlighetsforstyrrelser (39 prosent), fulgt av pasienter med bipolar lidelse (22 prosent), depresjon (14 prosent) og schizofreni (10 prosent).

Overlappende diagnoser

Figuren viser antall pasienter i hver av de fire diagnosegruppene, og andel pasienter med overlappende diagnose(r)

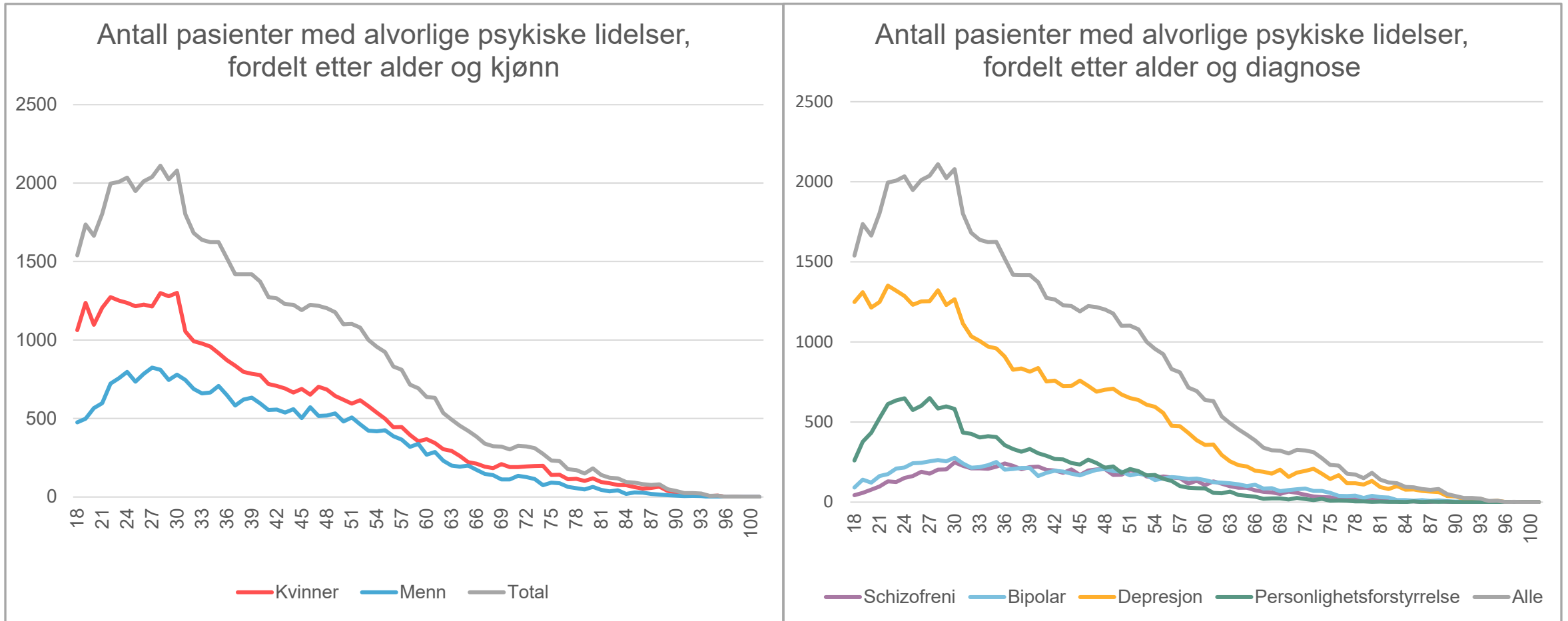

Kjønnfordeling

- Kvinner utgjør 60 % av pasientene i utvalget
- Det er overvekt av kvinner i alle diagnosegrupper, med unntak av schizofreni

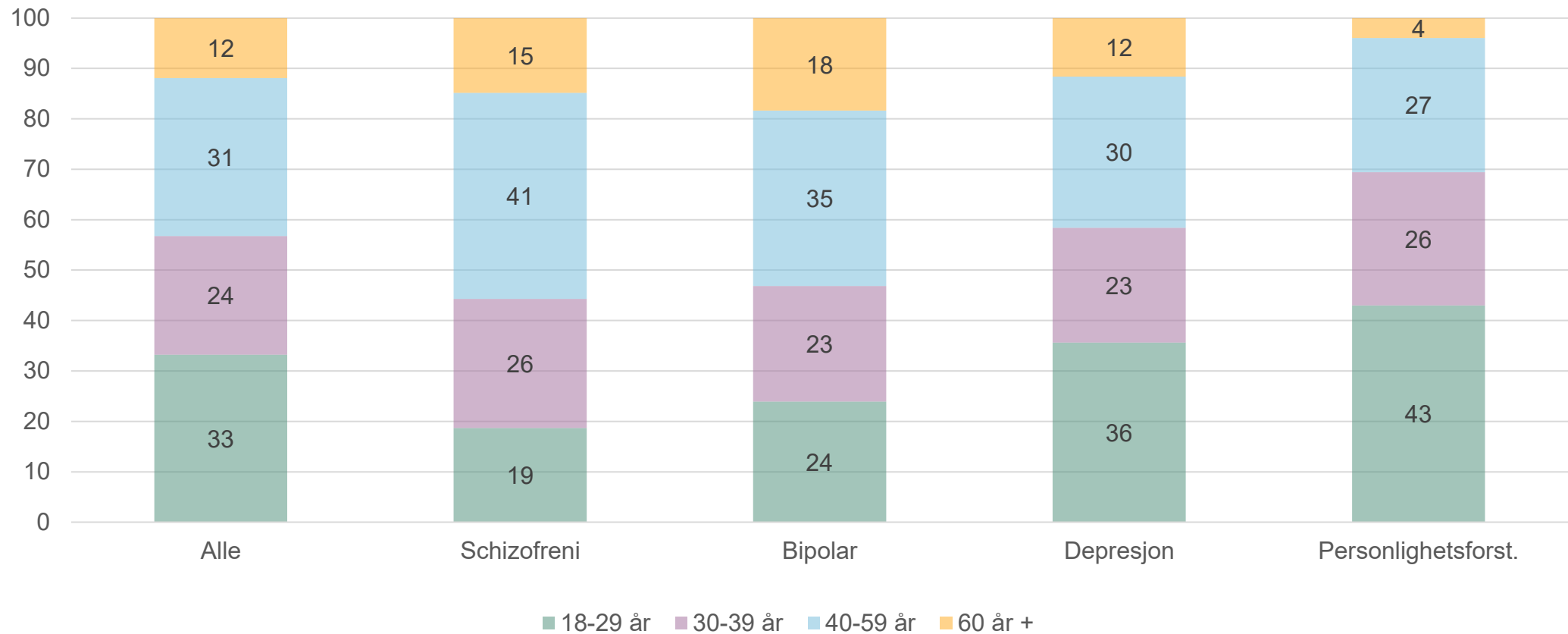
Diagnosegruppe	Kvinner	Menn	Totalt	Andel kvinner
Schizofreni	3 341	5 310	8 651	39 %
Bipolar lidelse	5 969	3 939	9 908	60 %
Depresjon	26 695	16 158	42 853	62 %
Personlighetsforstyrrelser	9 851	5 264	15 115	65 %
Totalt	41 103	27 827	68 930	60 %

Aldersfordeling

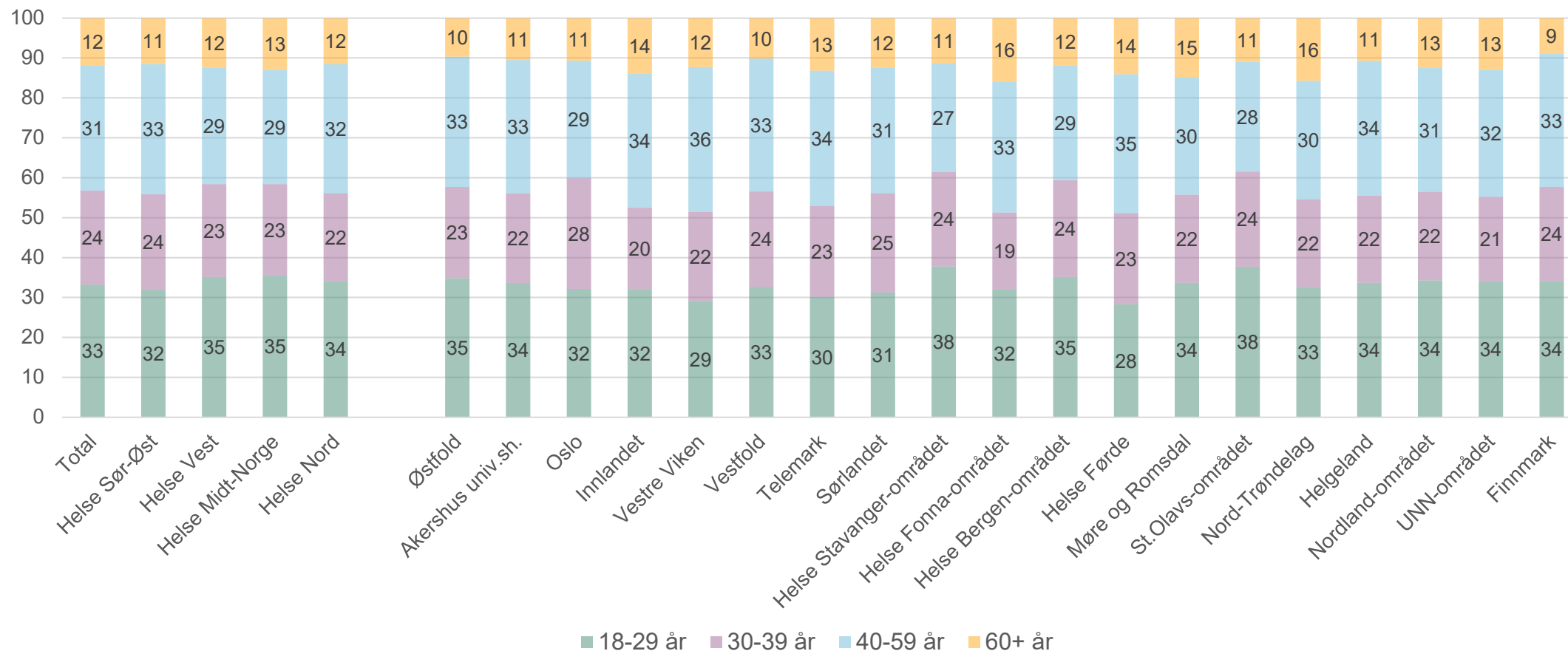
Aldersfordeling

Aldersfordeling blant pasienter med alvorlige psykiske lidelser.
Andel pasienter i ulike aldersgrupper. Pasienter fordelt etter diagnosegruppe.

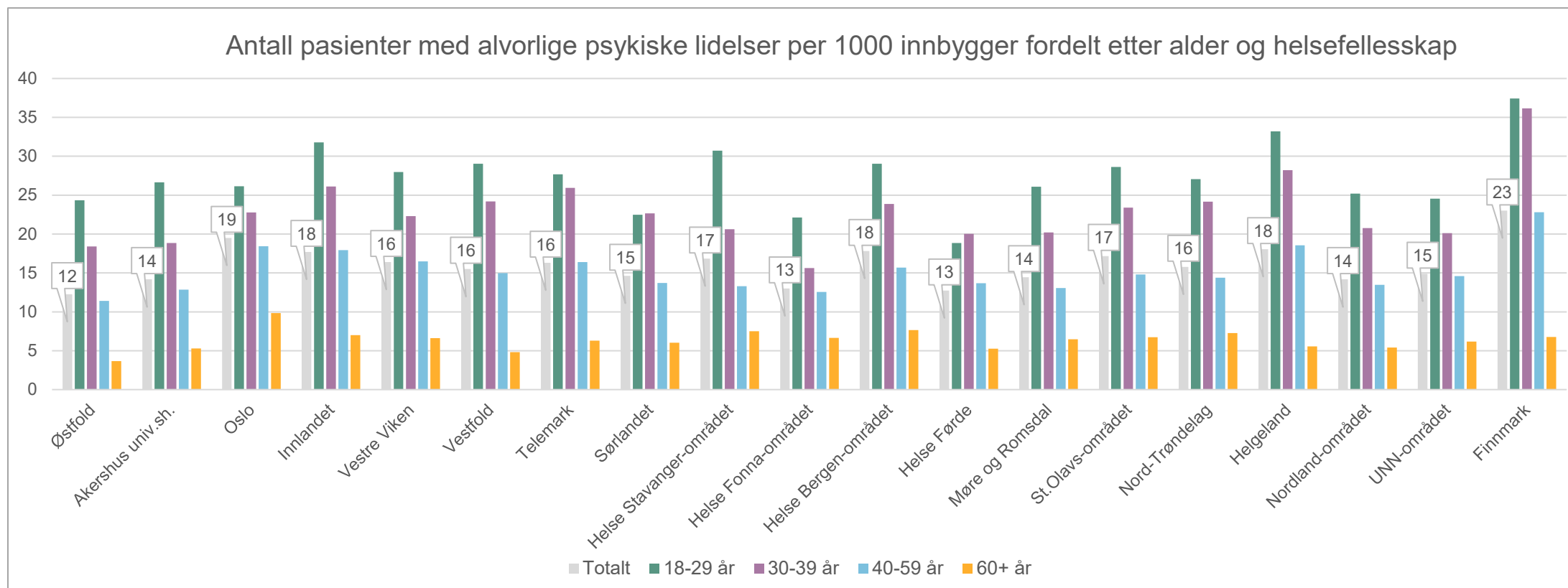
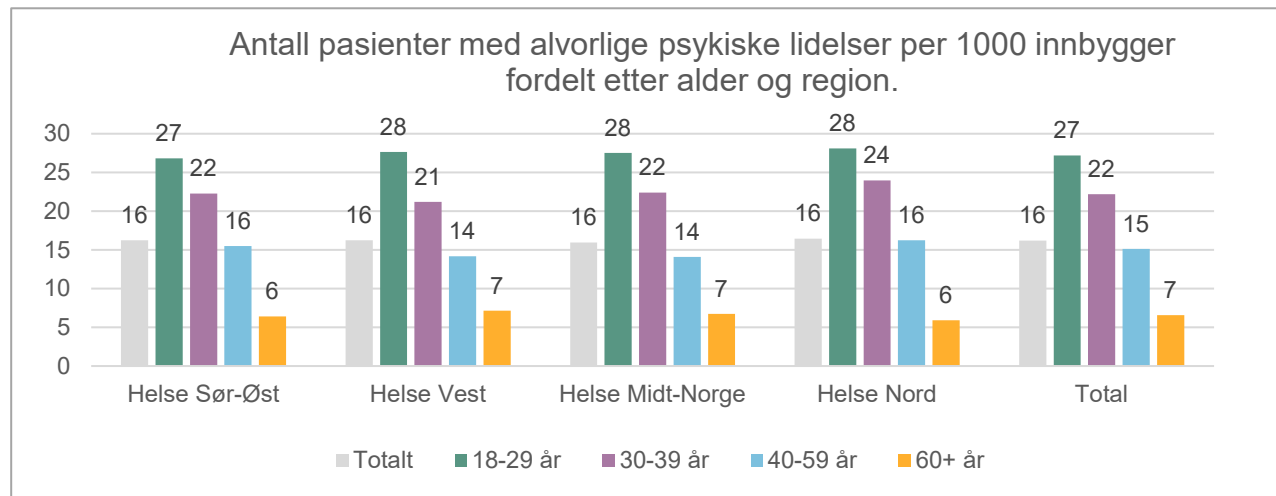

Aldersfordeling

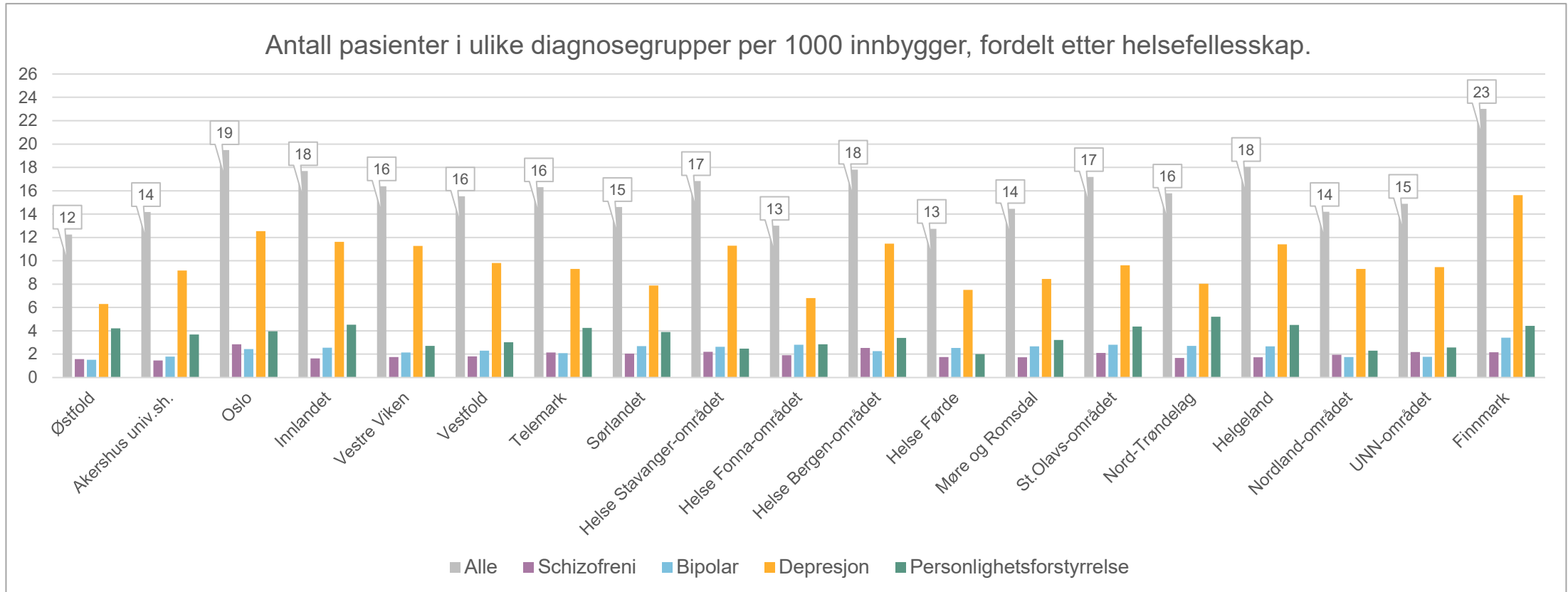
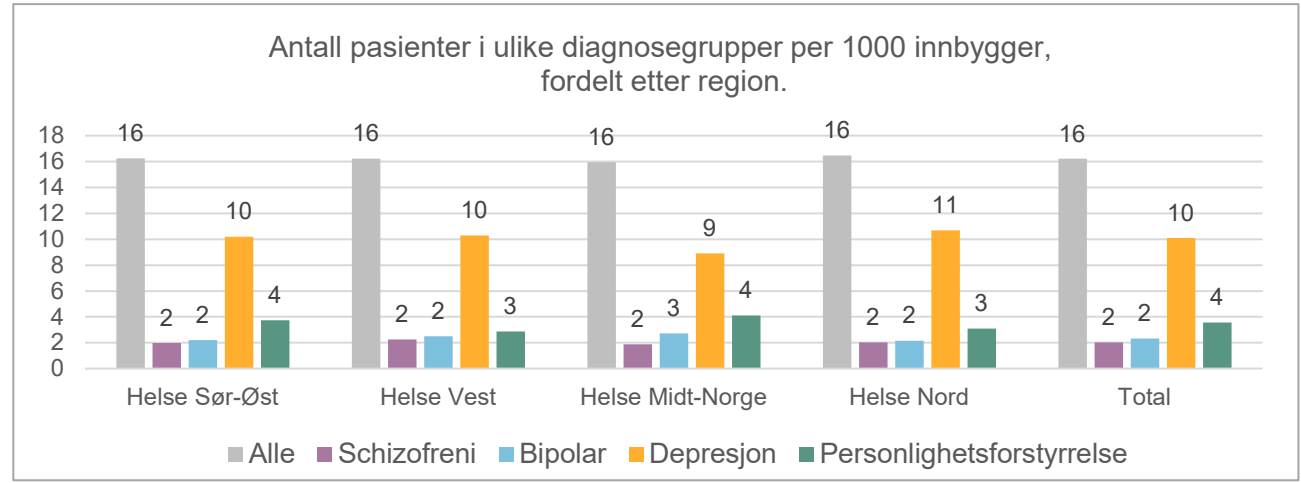
Aldersfordeling blant pasienter med alvorlige psykiske lidelser.
Andel pasienter i ulike aldersgrupper. Pasienter fordelt etter region og helsefelleskap.

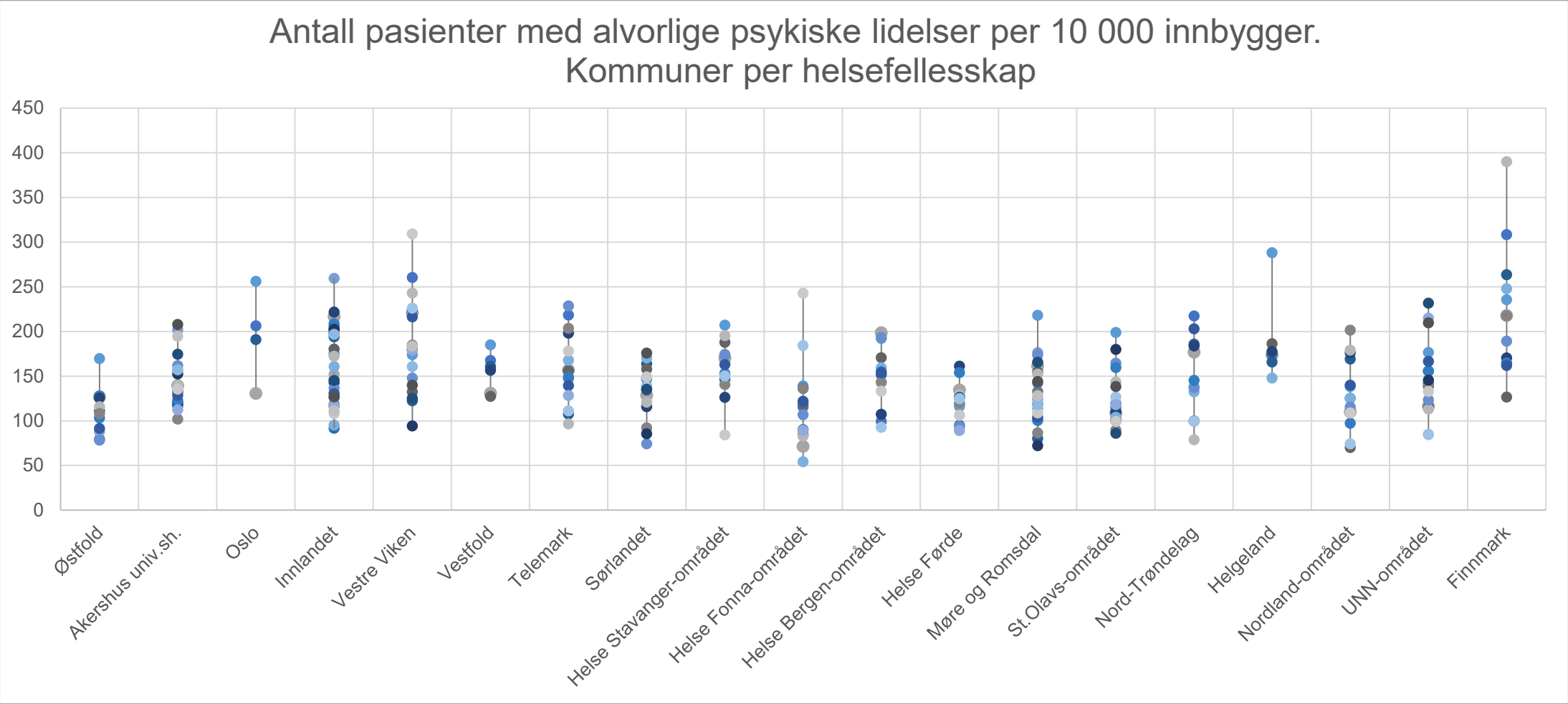
Pasientrater i ulike aldersgrupper

Pasientrater for ulike diagnosegrupper

Kommunal variasjon i antall pasienter med alvorlige psykiske lidelser

Del 2

Nasjonale tall: Bruk av ulike typer helse- og omsorgstjenester

Datagrunnlag

Norsk pasientregister (NPR)

- Psykisk helsevern
- Somatiske sykehus
- Avtalespesialister

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR)

- Fastlege og legevakt (KUHR)
- Kommunale helse- og omsorgstjenester (IPLoS)

→ Alle aktivitetsdata er fra 2019

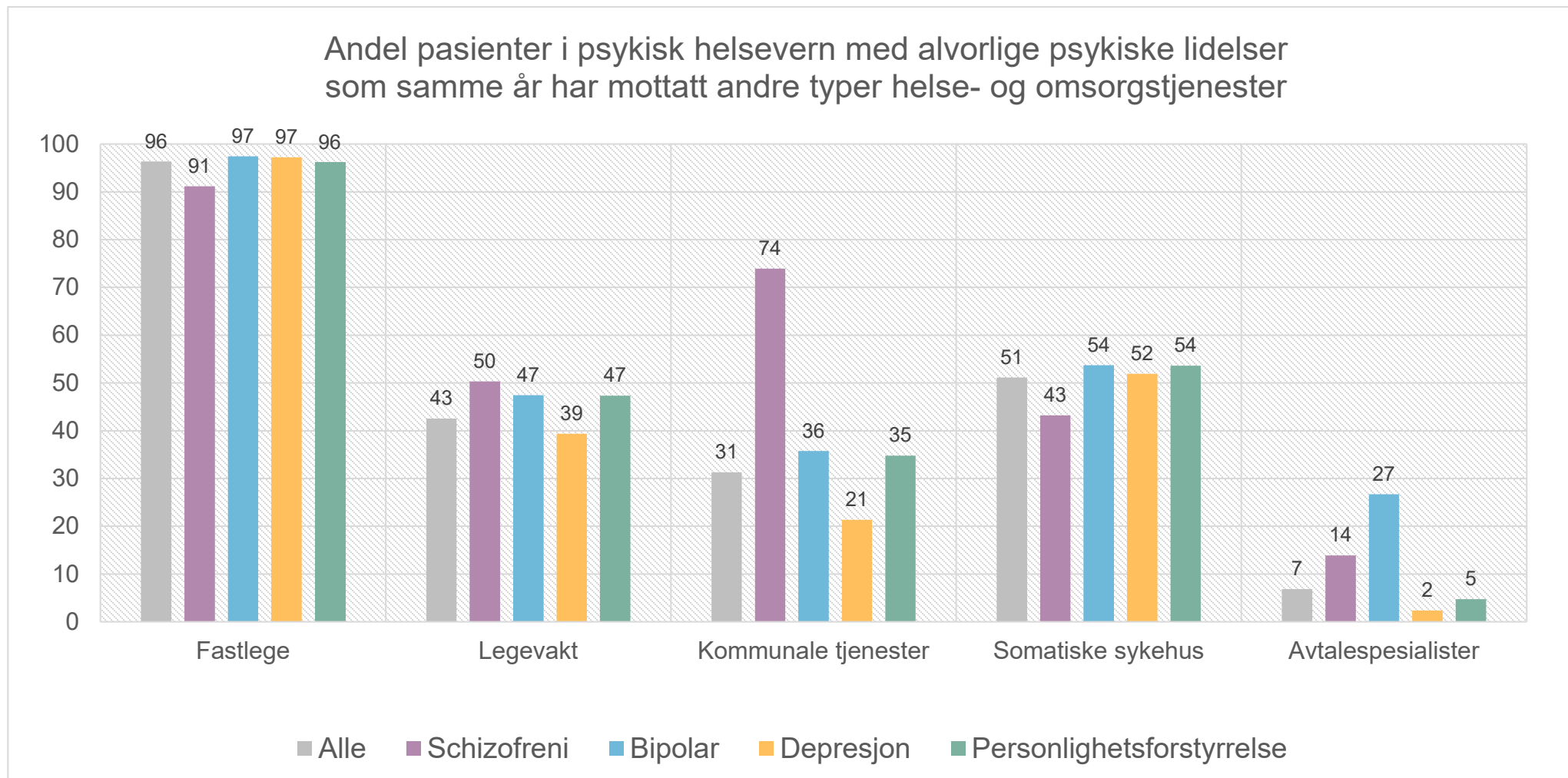
→ Alle pasientene i utvalget mottok tjenester i psykisk helsevern i løpet av året

→ Analysene ser på pasientenes bruk av andre typer tjenester samme år^a

^a Andeler regnes i prosent av alle pasienter i utvalget (n=68930), med mindre annet er spesifisert.

For analyser av geografisk variasjon avgrenses utvalget til pasienter med registrert bostedskommune (n=68898).

Bruk av tjenester på tvers

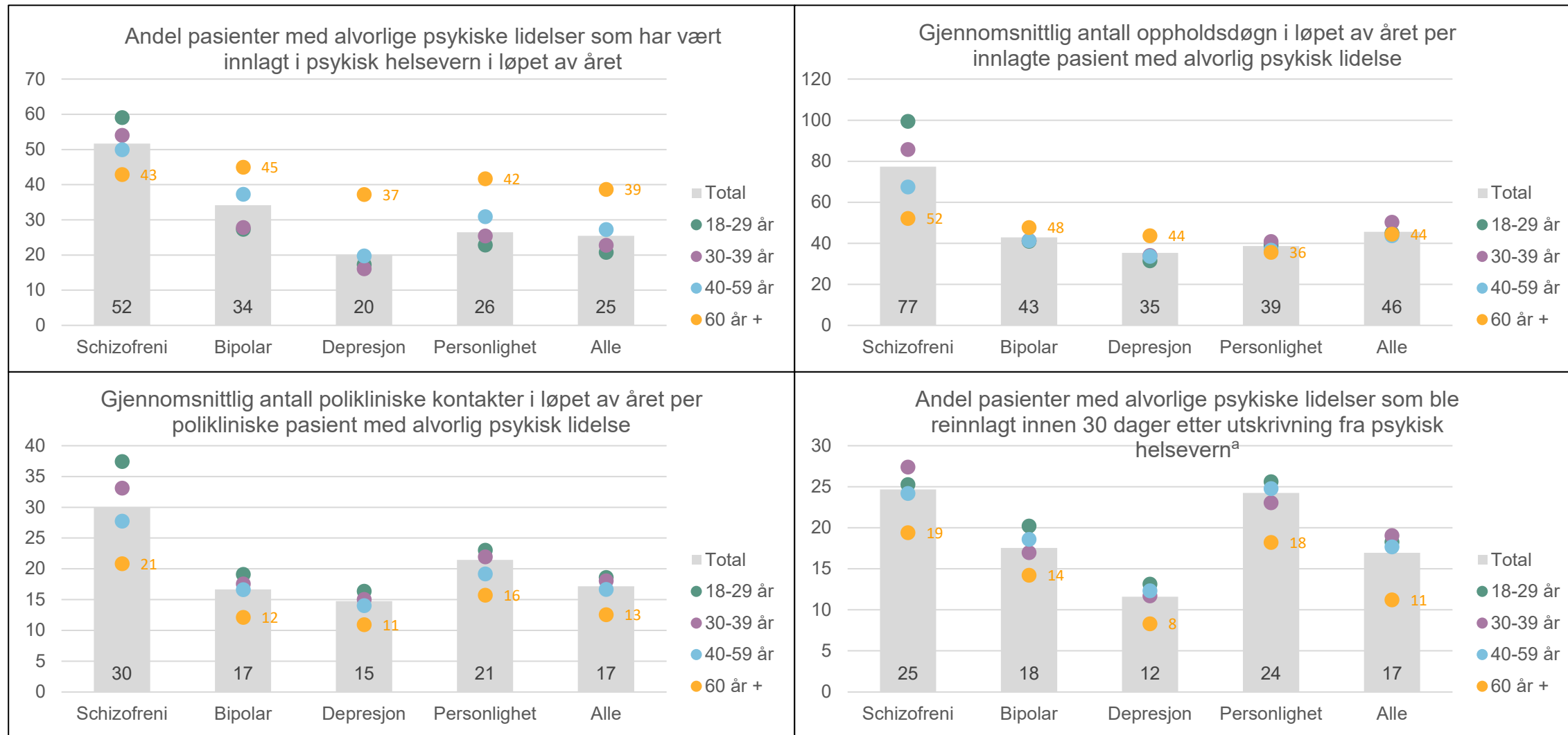

Kommunale tjenester inkluderer kun vedtaksplichtige tjenester. Rehabilitering/habilitering utenfor institusjon, kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold, trygghetsalarm og velferdsteknologi inngår ikke.

Bruk av tjenester i psykisk helsevern

- De fleste pasientene med alvorlige psykiske lidelser (97 prosent) har i løpet av året mottatt polikliniske tjenester i psykisk helsevern. Disse pasientene hadde i gjennomsnitt 17 polikliniske kontakter hver i løpet av året.
- 1 av 4 pasienter med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året vært innlagt i psykisk helsevern. Disse pasientene hadde i gjennomsnitt 46 oppholdsdøgn totalt.
- 1 av 6 pasienter med alvorlige psykiske lidelser har blitt reinnlagt innen 30 dager etter utskrivning fra døgntil behandling i psykisk helsevern.
- Pasienter med schizofreni har et høyere forbruk av tjenester i psykisk helsevern enn pasienter i de andre diagnosegruppene. Blant pasienter med schizofreni har flere vært innlagt, og flere har også blitt reinnlagt innen 30 dager etter utskrivning. Pasienter med schizofreni hadde også flere oppholdsdøgn og flere polikliniske kontakter i løpet av året enn pasienter i de andre diagnosegruppene.
- Andelen innlagte pasienter er høyest i de eldste aldersgruppene. Det er små forskjeller i antall oppholdsdøgn per innlagte pasient. Blant pasienter med schizofreni er andelen innlagte pasienter og antall oppholdsdøgn høyest i de yngste aldersgruppene.

Bruk av tjenester i psykisk helsevern

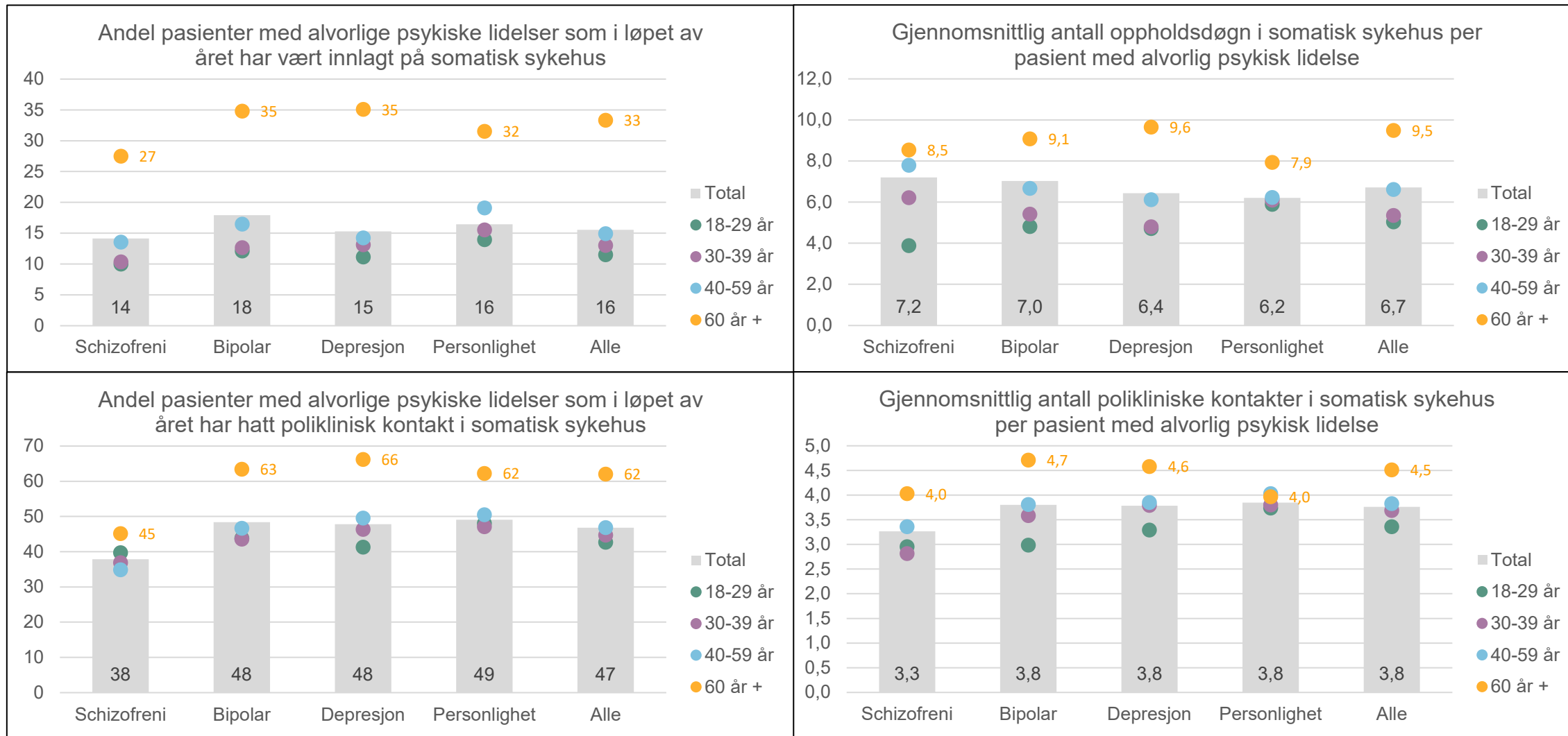

^a Andel av pasienter i utvalget som ble utskrevet fra døgntilrettelagt behandling i psykisk helsevern i perioden januar-november 2019 (n=15944).

Bruk av tjenester i somatiske sykehus

- Halvparten av pasientene med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året mottatt tjenester i somatisk sykehus.
- 1 av 6 pasienter med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året vært innlagt i somatisk sykehus. Disse pasientene hadde i gjennomsnitt 7 oppholdsdøgn totalt i løpet av året.
- 47 prosent av pasientene med alvorlige psykiske lidelser har hatt minst en poliklinisk kontakt i somatisk sykehus. Disse pasientene hadde i gjennomsnitt 4 polikliniske kontakter totalt i løpet av året.
- Andelen pasienter som har mottatt tjenester i somatisk sykehus er lavest i gruppen med schizofreni, både for innleggelser og poliklinisk behandling. Det er ellers små forskjeller mellom diagnosegruppene.
- Bruk av tjenester i somatiske sykehus øker med økende alder, og er særlig høy for pasienter i aldersgruppen 60 år og eldre.

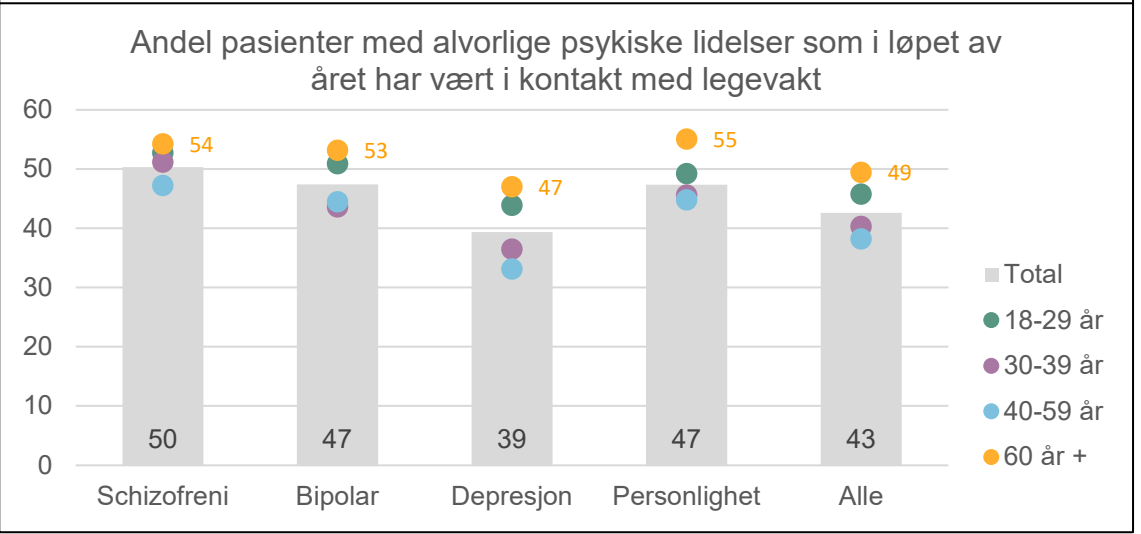
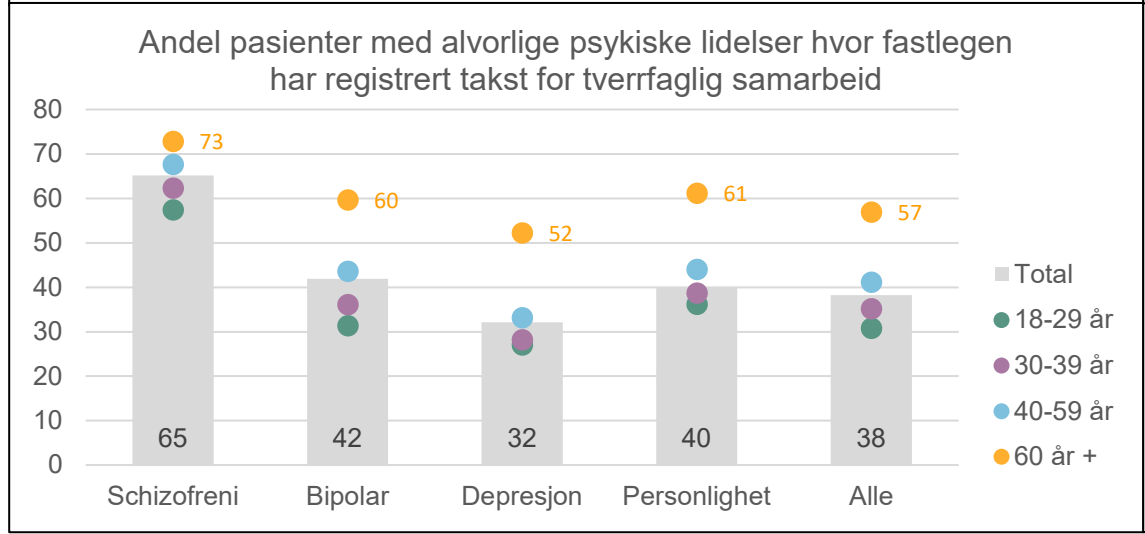
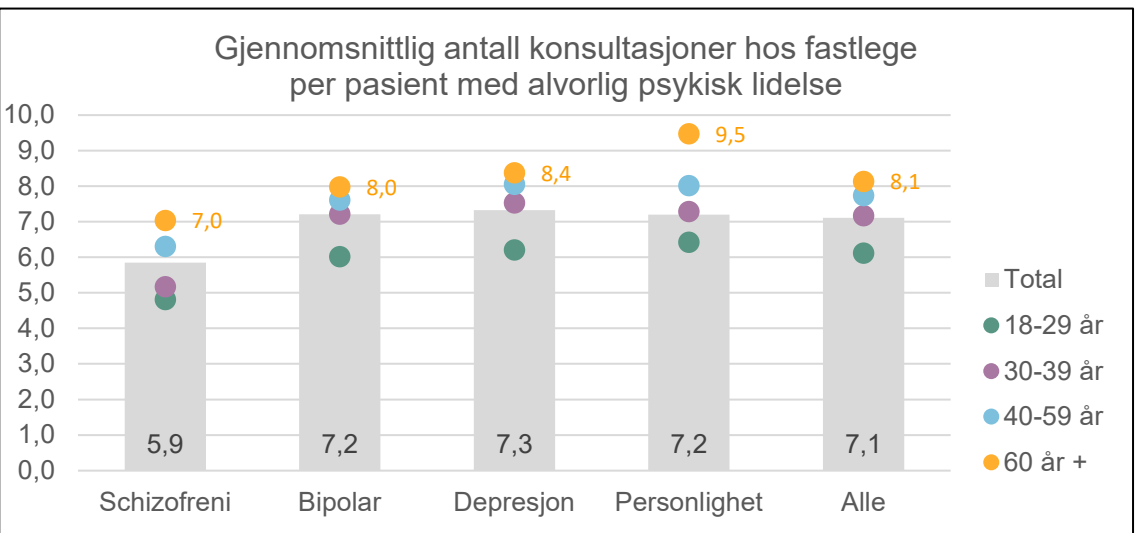
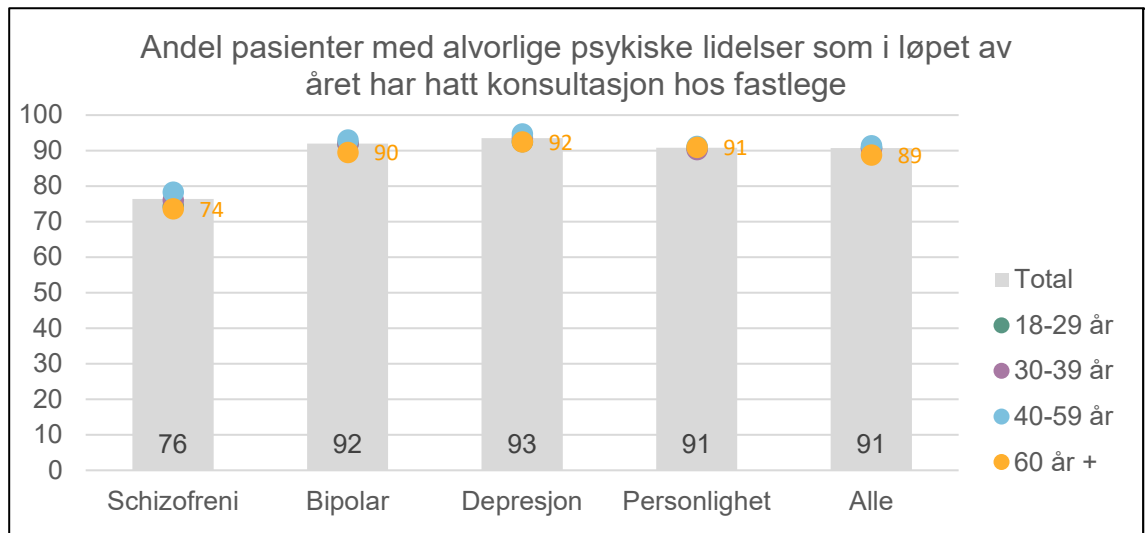
Bruk av tjenester i somatiske sykehus

Bruk av fastlege og legevakt

- De fleste pasientene med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året hatt minst en konsultasjon hos fastlege (91 prosent). I gjennomsnitt hadde disse pasientene 7 konsultasjoner hver i løpet av året.
- Mer enn 1 av 3 pasienter med alvorlige psykiske lidelser har mottatt tjenester hos fastlege som inkluderer tverrfaglig samarbeid.
- Litt under halvparten (43 prosent) av pasientene med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året vært i kontakt med legevakt.
- Blant pasienter med schizofreni har færre hatt konsultasjon hos fastlege enn blant pasienter i de andre diagnosegruppene, men flere har mottatt tjenester som inkluderer tverrfaglig samarbeid. Blant pasienter med schizofreni har også flere vært i kontakt med legevakt.
- Andelen pasienter som har hatt konsultasjon hos fastlege er høy i alle aldersgrupper. Antall konsultasjoner per pasient øker derimot med økende alder, og også andel pasienter med tverrfaglig samarbeid. Kontakt med legevakt er vanligst i den eldste aldersgruppen (60 år og eldre), etterfulgt av den yngste (18-29 år).

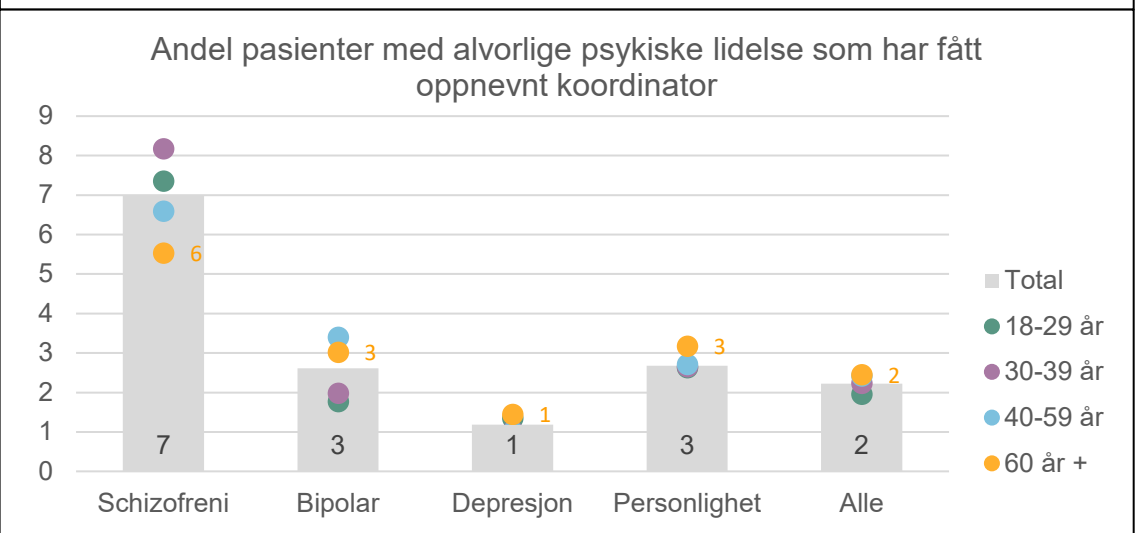
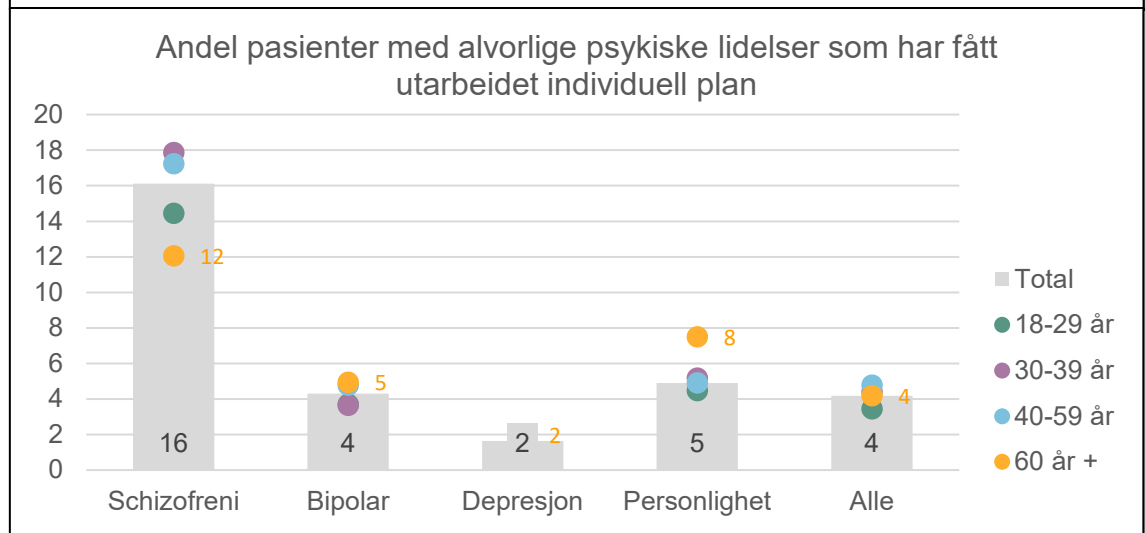
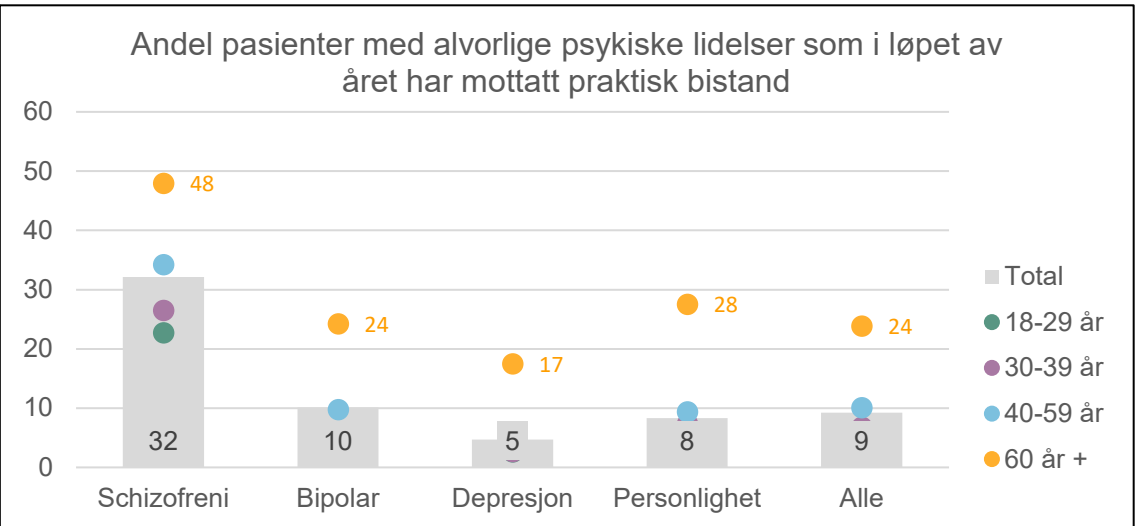
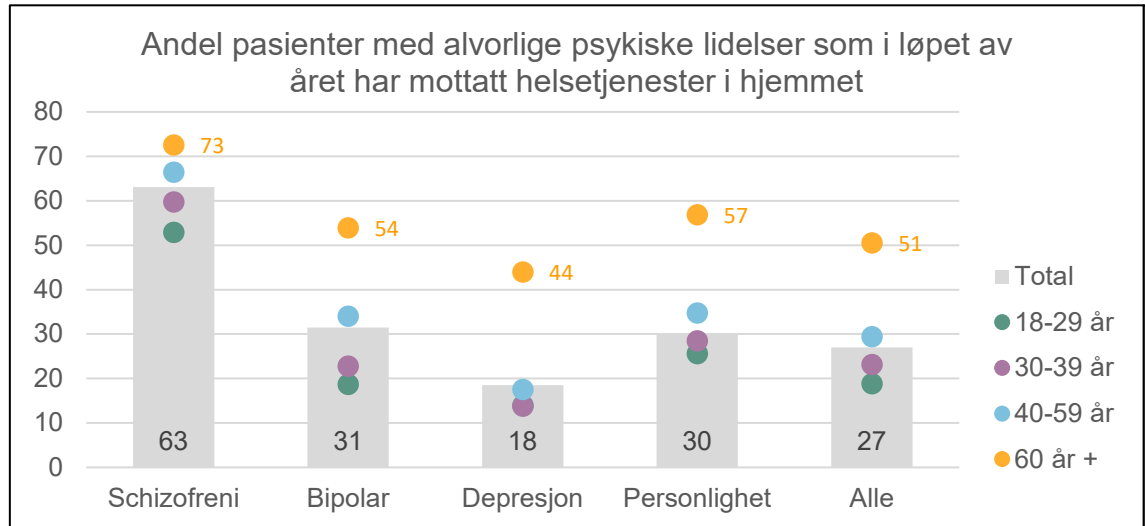
Bruk av fastlege og legevakt

Bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester

- Nesten 1 av 3 pasienter med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året mottatt vedtakspliktige helse- og omsorgstjenester fra kommunen.
- Størst omfang har helsetjenester i hjemmet, som er innvilget for 27 prosent av pasientene med alvorlige psykiske lidelser. Andre relevante tjenester inkluderer praktisk bistand i hjemmet (9 prosent), støttekontakt (9 prosent) og kommunal bolig (4 prosent).
- Individuell plan er utarbeidet for kun 4 prosent av pasientene med alvorlige psykiske lidelser, og kun 2 prosent av pasientene har fått oppnevnt en koordinator.
- Pasienter med schizofreni mottok kommunale helse- og omsorgstjenester i langt større grad enn pasienter i de andre diagnosegruppene. Dette gjelder alle typer tjenester. Andelen pasienter med individuell plan og koordinator er også høyest i gruppen med schizofreni.
- Bruken av kommunale helse- og omsorgstjenester øker med økende alder, og er særlig høy i den eldste aldersgruppen (60 år og eldre).

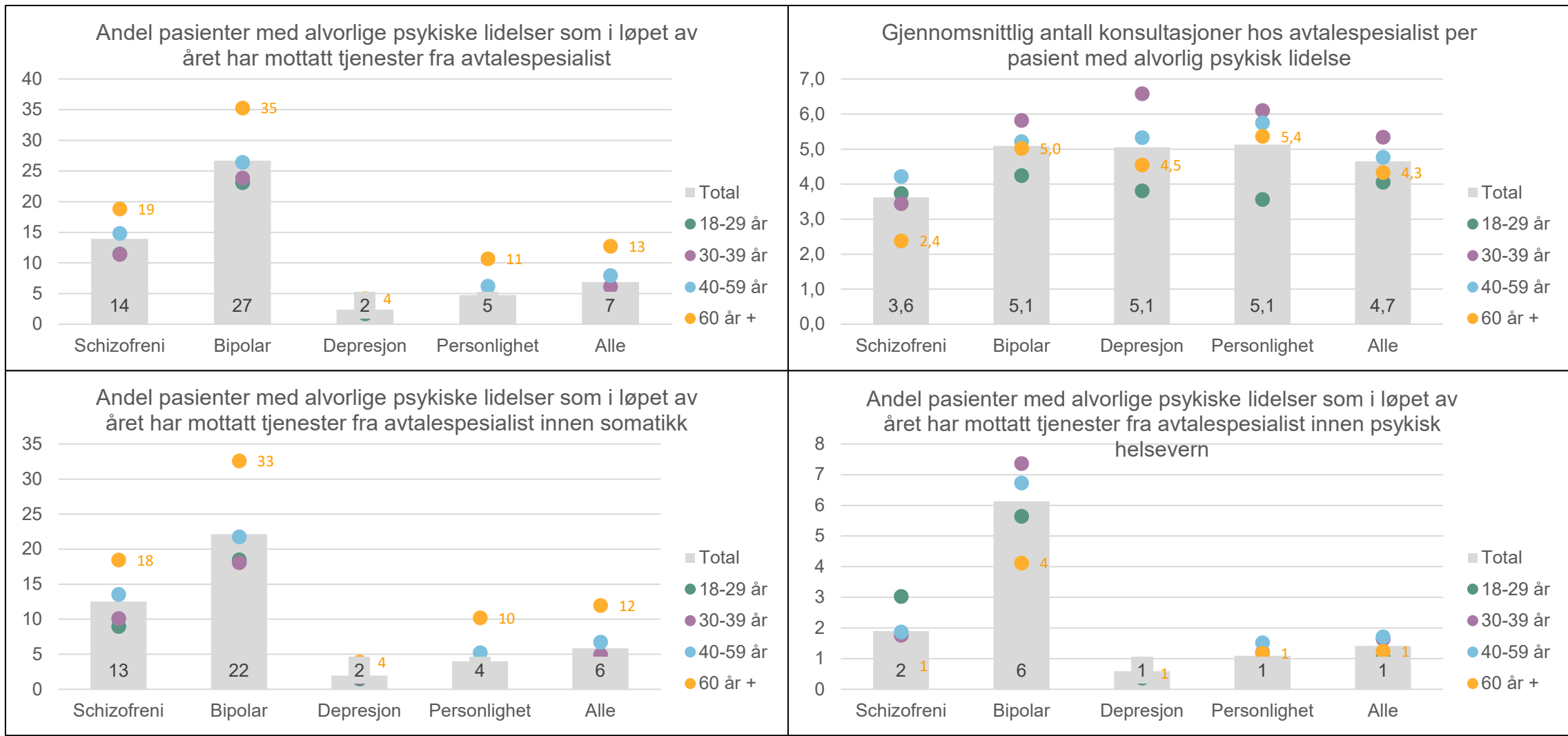
Bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester

Bruk av avtalespesialister

- Kun en liten andel av pasientene med alvorlige psykiske lidelser har i løpet av året vært i kontakt med avtalespesialist (7 prosent). Pasientene hadde i gjennomsnitt 5 konsultasjoner hver i løpet av året.
- I de fleste tilfeller gjelder bruken av avtalespesialist somatiske fagområder. Kun 1 prosent av pasientene med alvorlig psykisk lidelse har vært i kontakt med avtalespesialist innen psykisk helsevern.
- Andelen pasienter som har vært i kontakt med avtalespesialist er høyest blant pasienter med bipolar lidelse. Dette gjelder både for avtalespesialister innen somatikk og psykisk helsevern.
- Andelen pasienter som har vært hos avtalespesialist øker med økende alder. Dette gjelder begge fagområder og alle diagnosegrupper.

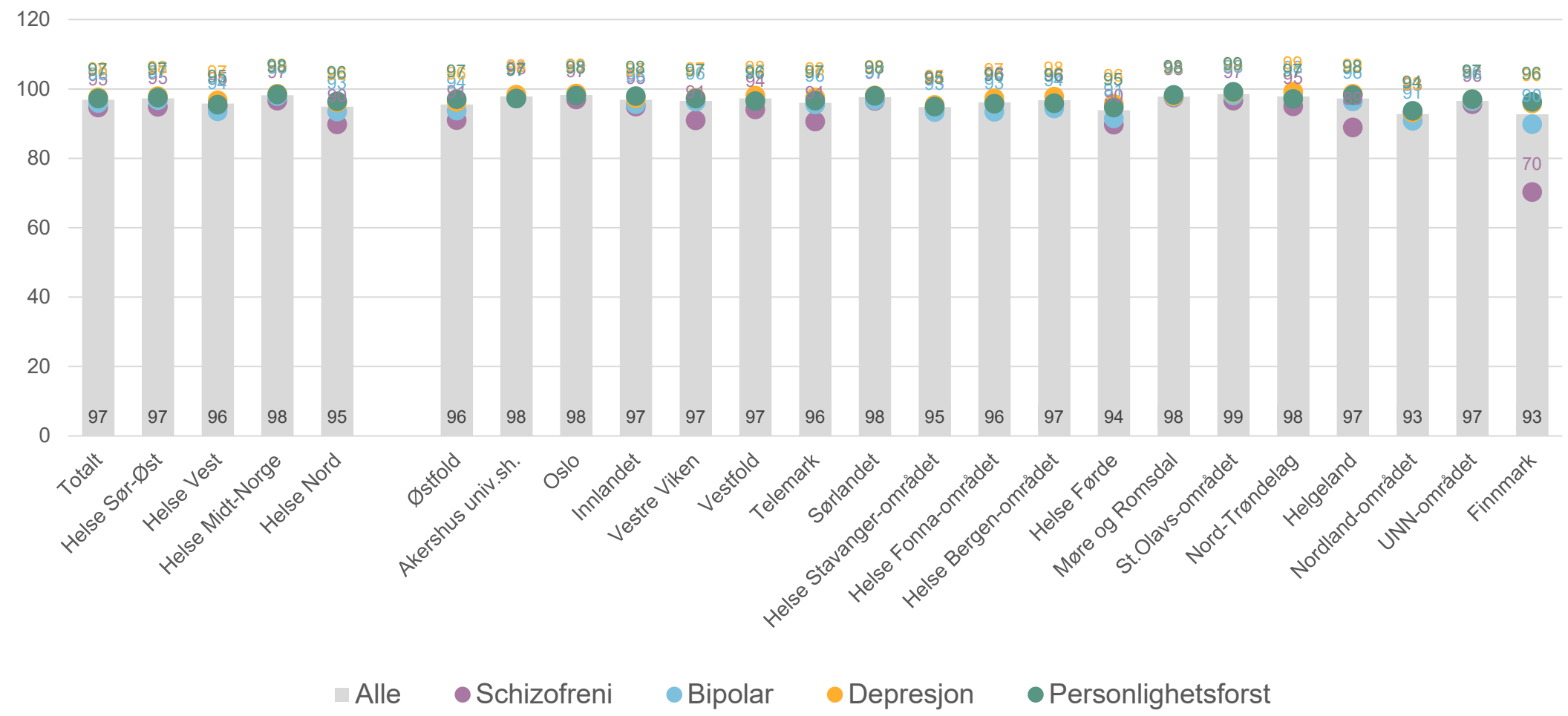
Bruk av avtalespesialister

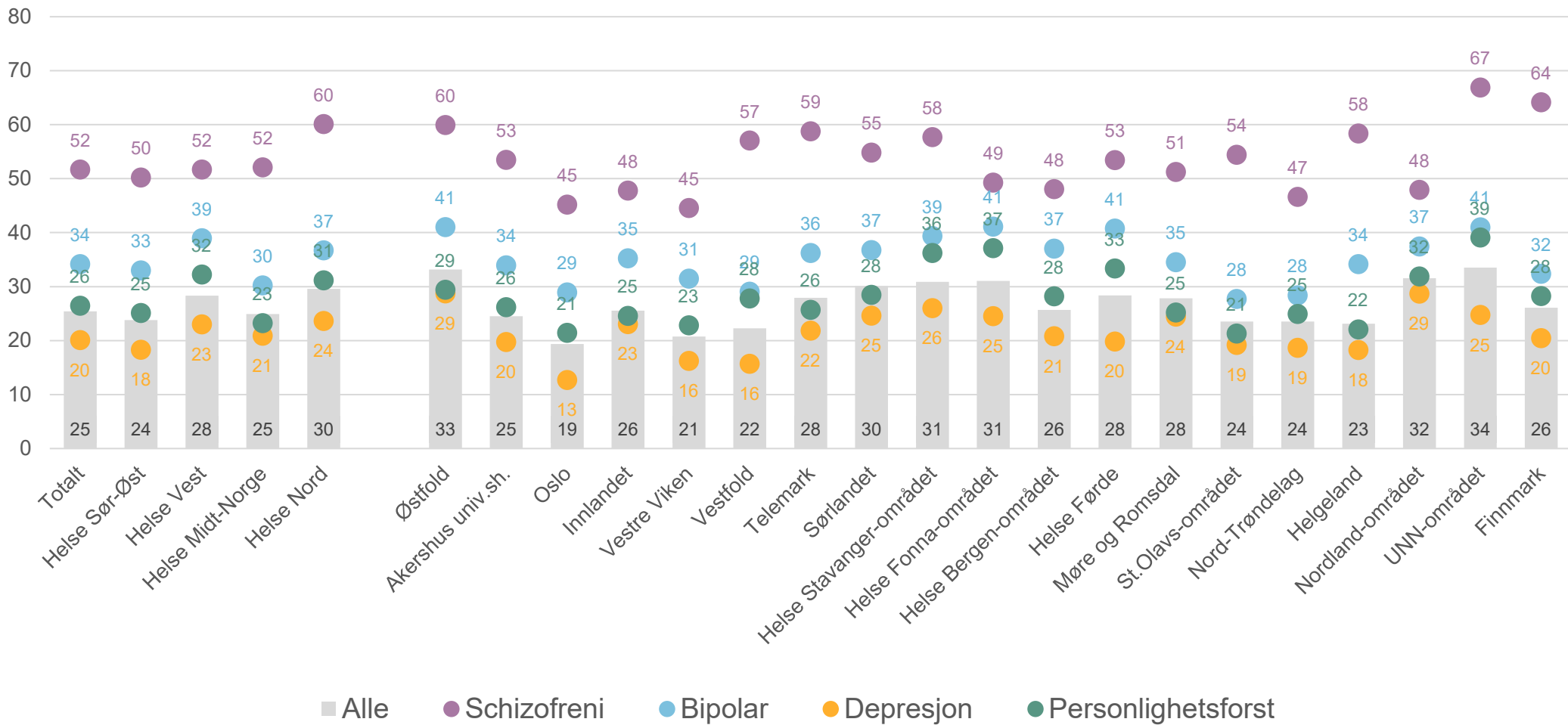
Del 3

Tall per helsefelleskap: Bruk av tjenester i psykisk helsevern

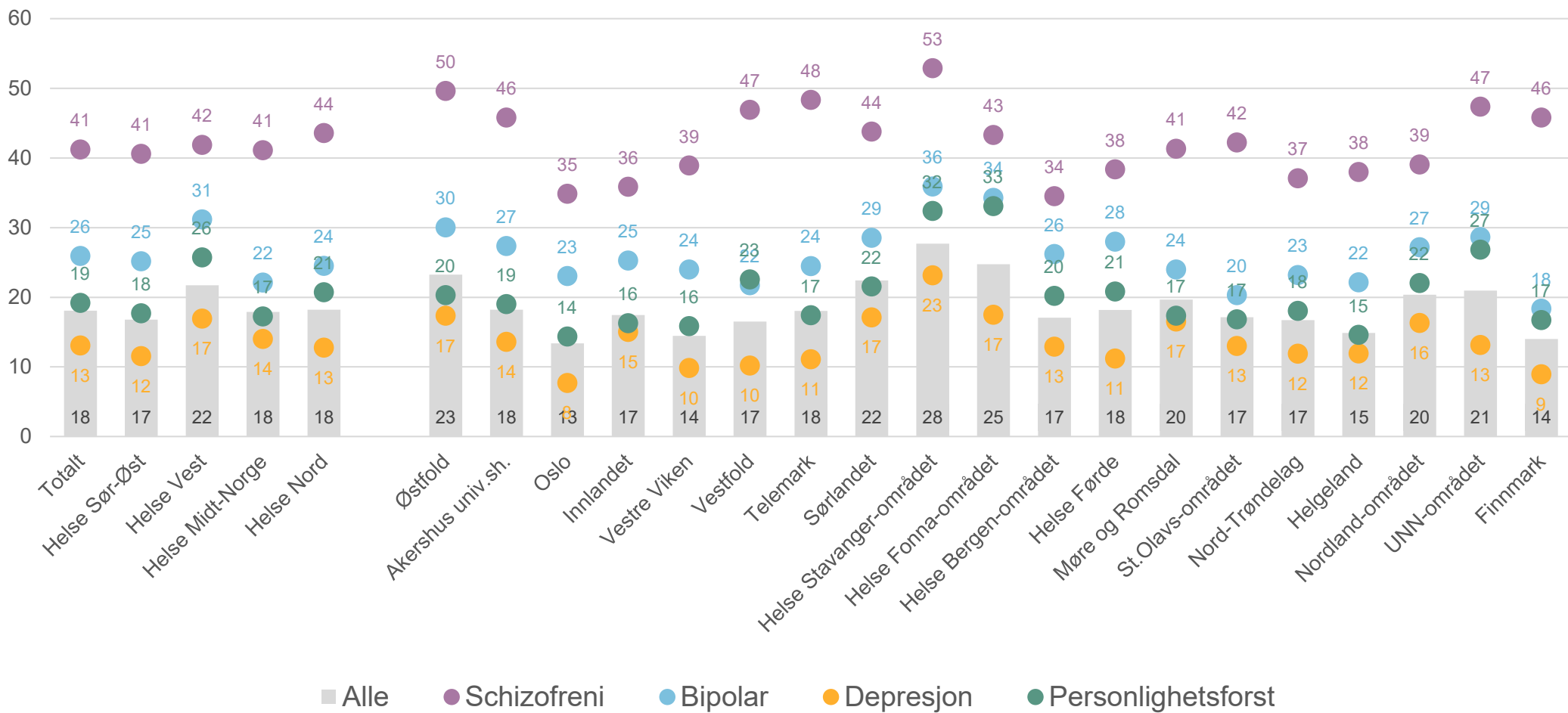
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde minst en poliklinisk kontakt i psykisk helsevern, fordelt etter region og helsefelleskap

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året var innlagt i psykisk helsevern, fordelt etter region og helsefelleskap

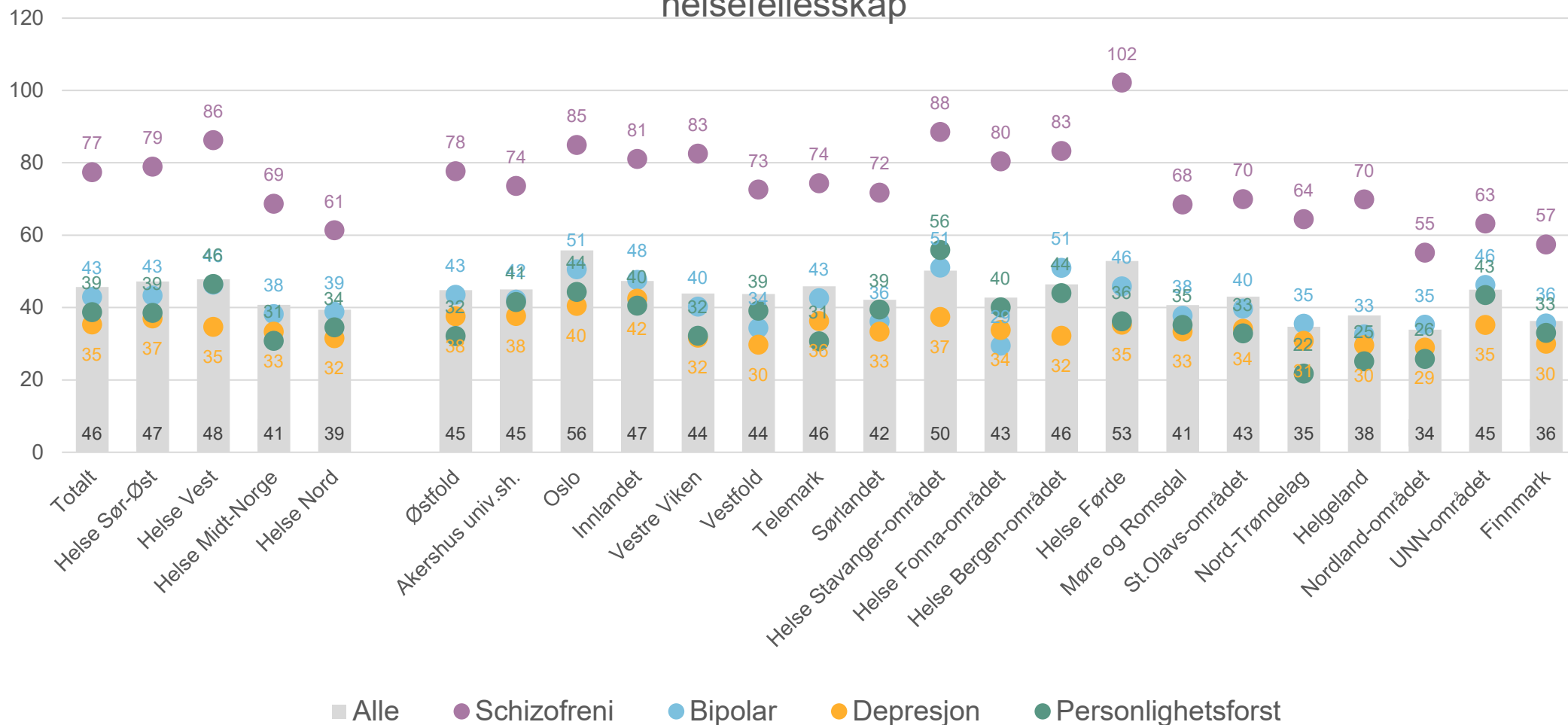

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året var innlagt for øyeblikkelig hjelp i psykisk helsevern, fordelt etter region og helsefelleskap

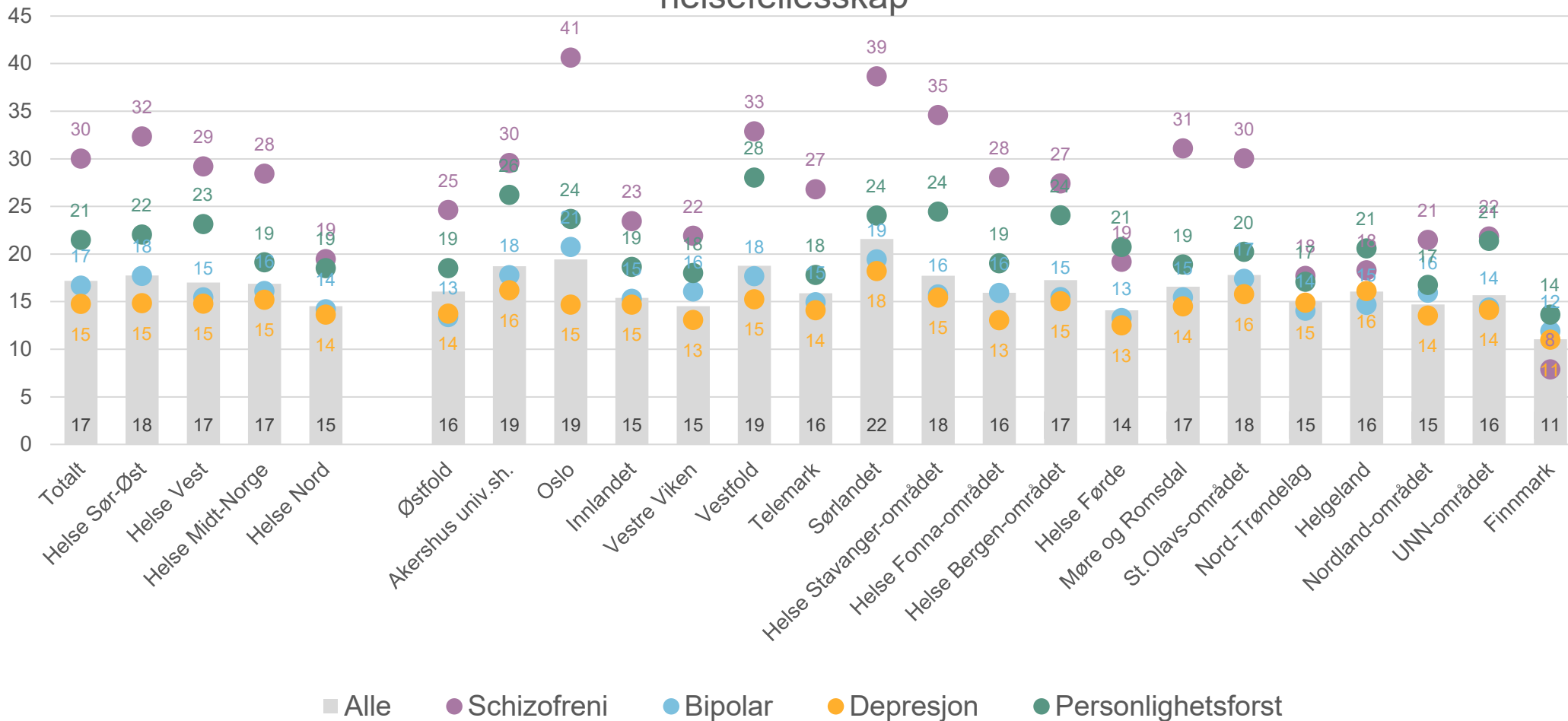
Pasienter med alvorlige psykiske lidelser: Bruk av tjenester i psykisk helsevern
Data fra NPR 2019

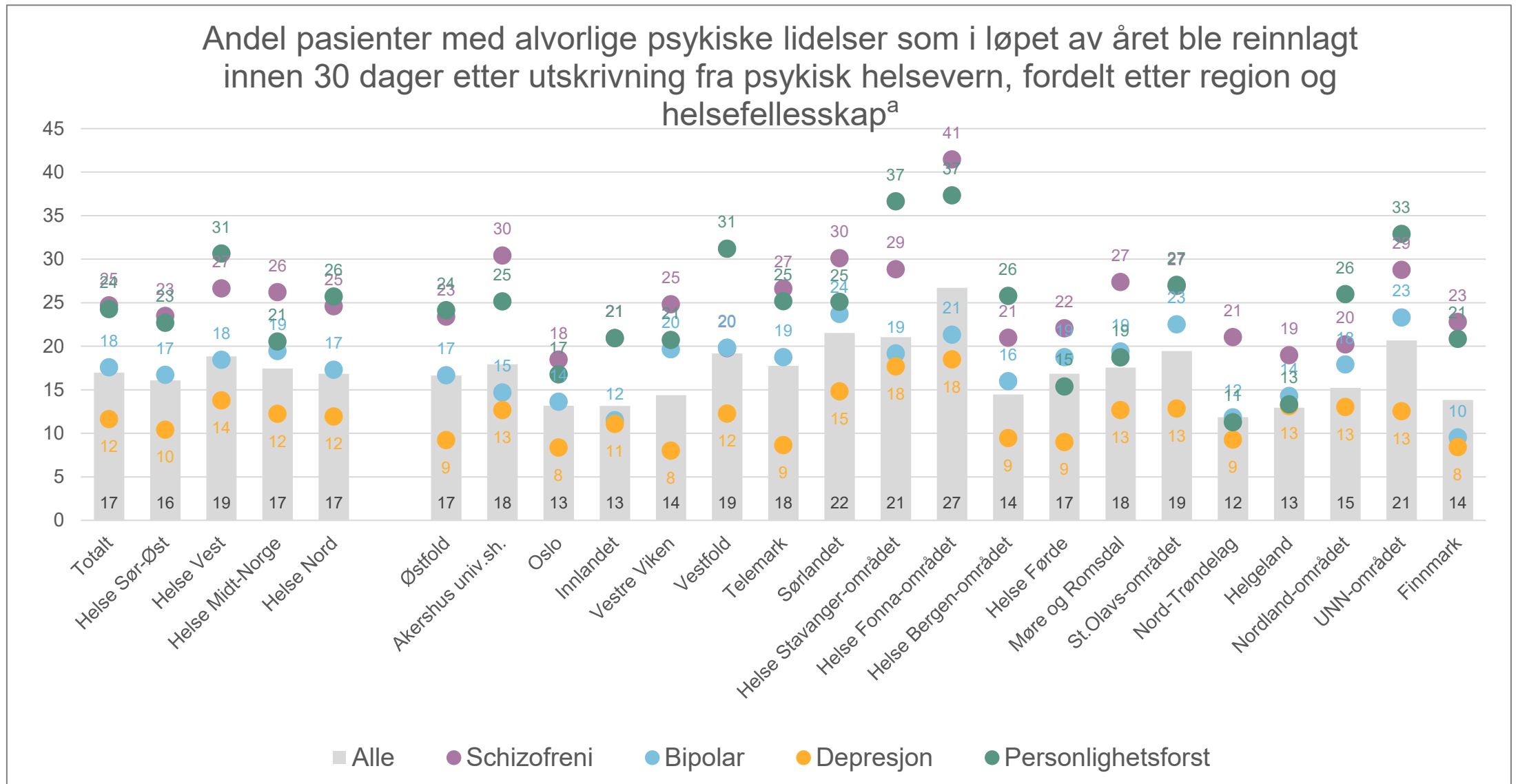
Gjennomsnittlig antall oppholdsdøgn i psykisk helsevern i løpet av året per innlagte pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

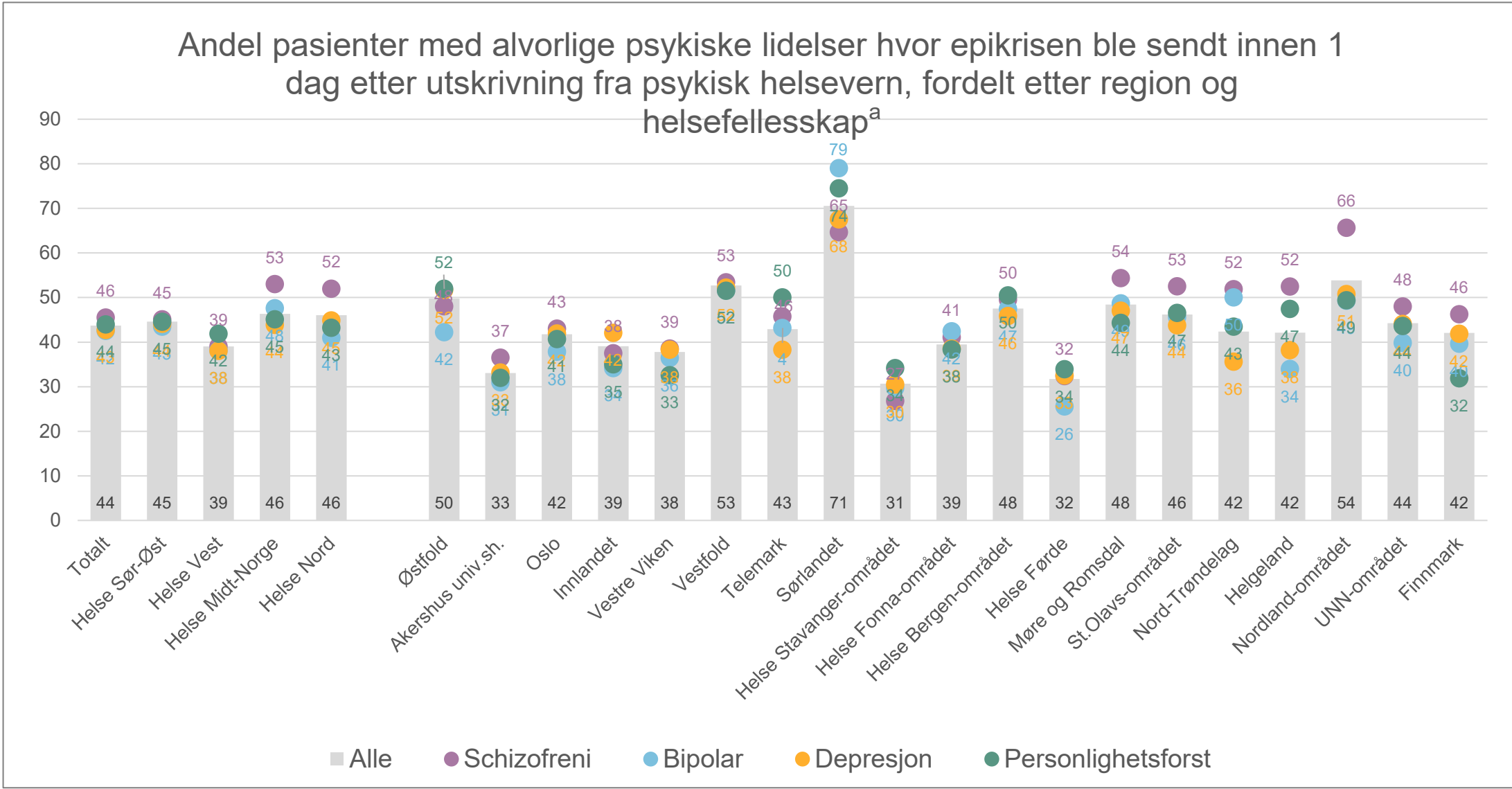
Pasienter med alvorlige psykiske lidelser: Bruk av tjenester i psykisk helsevern
Data fra NPR 2019

Gjennomsnittlig antall polikliniske kontakter i psykisk helsevern i løpet av året per polikliniske pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

^a Andel av pasienter i utvalget som ble utskrevet fra døgntilrettelagt behandling i psykisk helsevern i perioden januar-november 2019 og har registrert bostedskommune (n=15927).

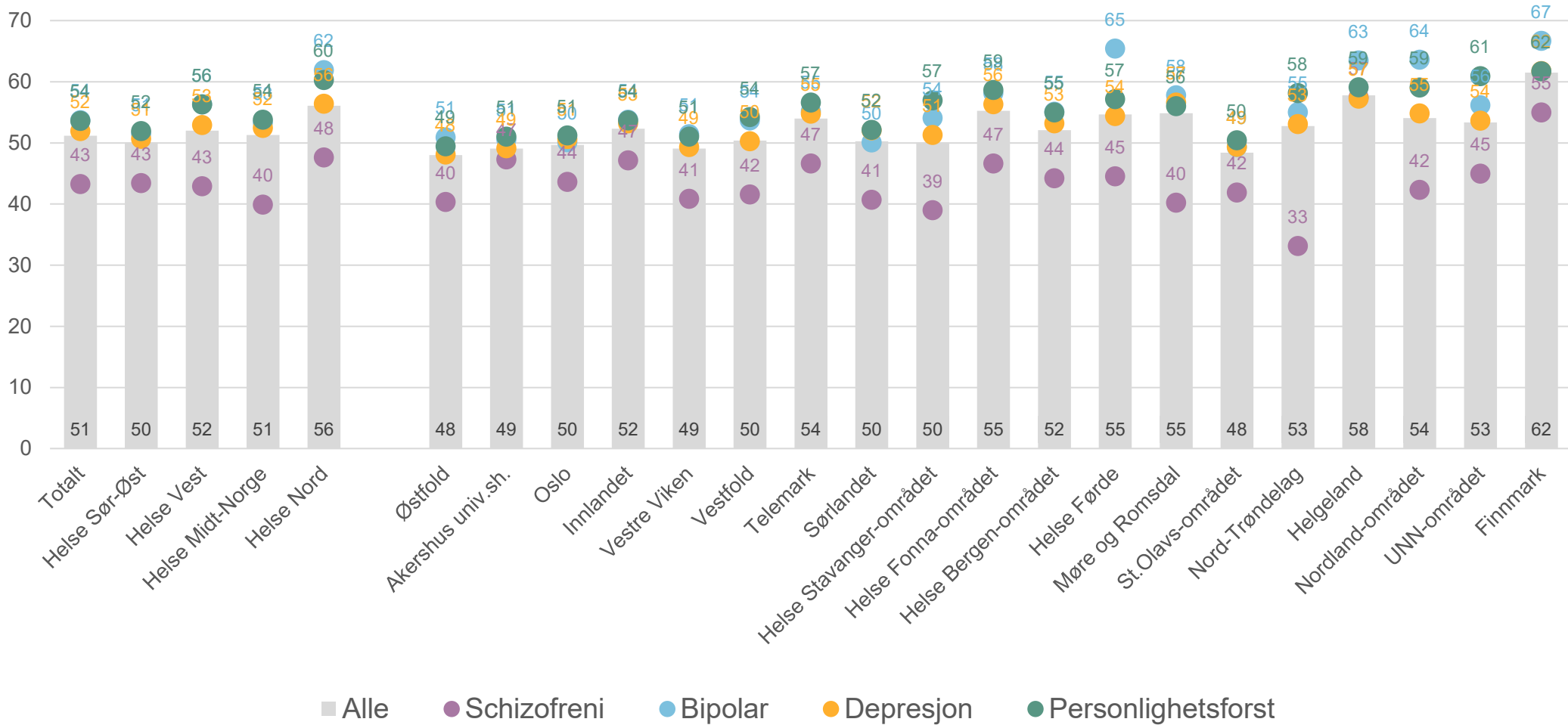

^a Andel av pasienter i utvalget som har registrert dato for epikrise etter innleggelse i psykisk helsevern og har registrert bostedskommune (n=16836).

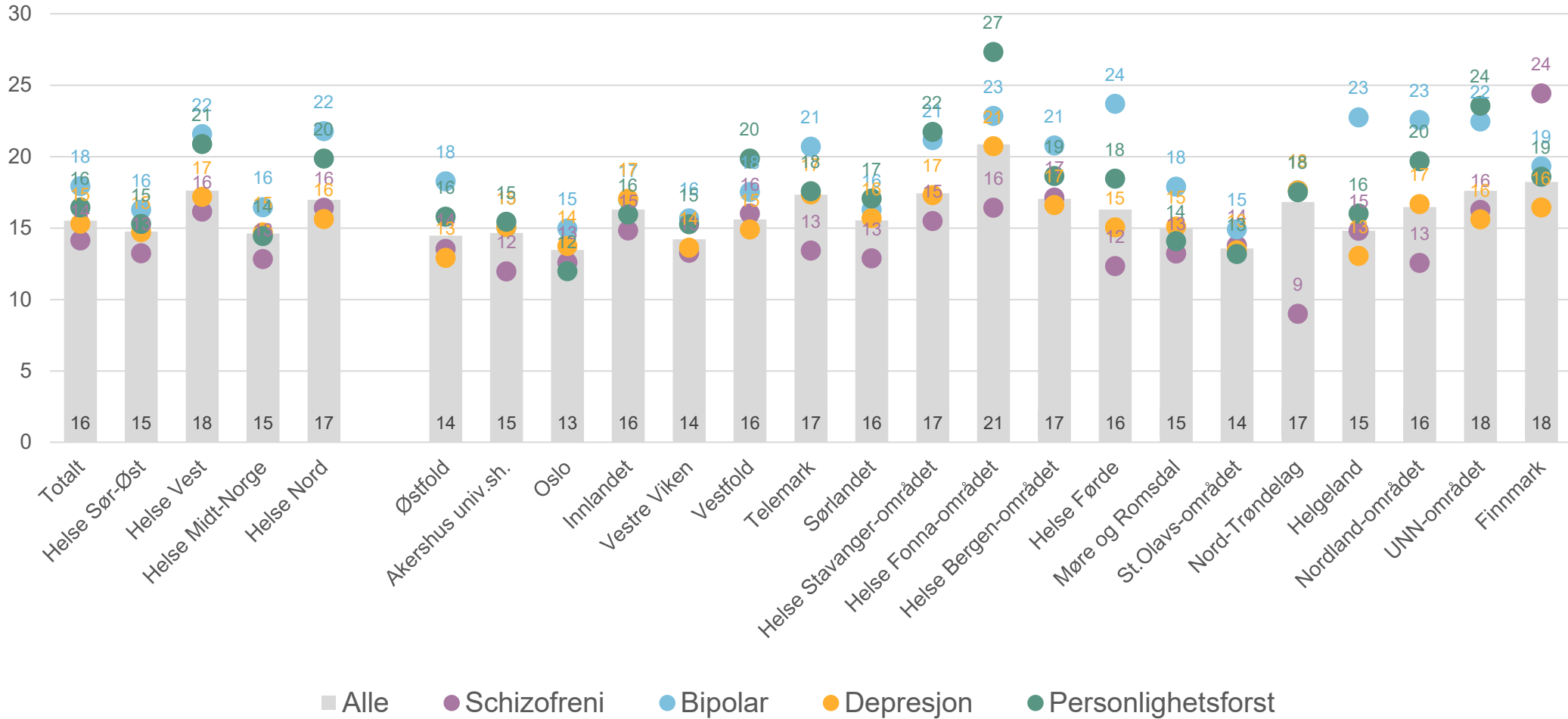
Del 4

Tall per helsefelleskap: Bruk av tjenester i somatiske sykehus

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året mottok tjenester i somatisk sykehus, fordelt etter region og helsefelleskap

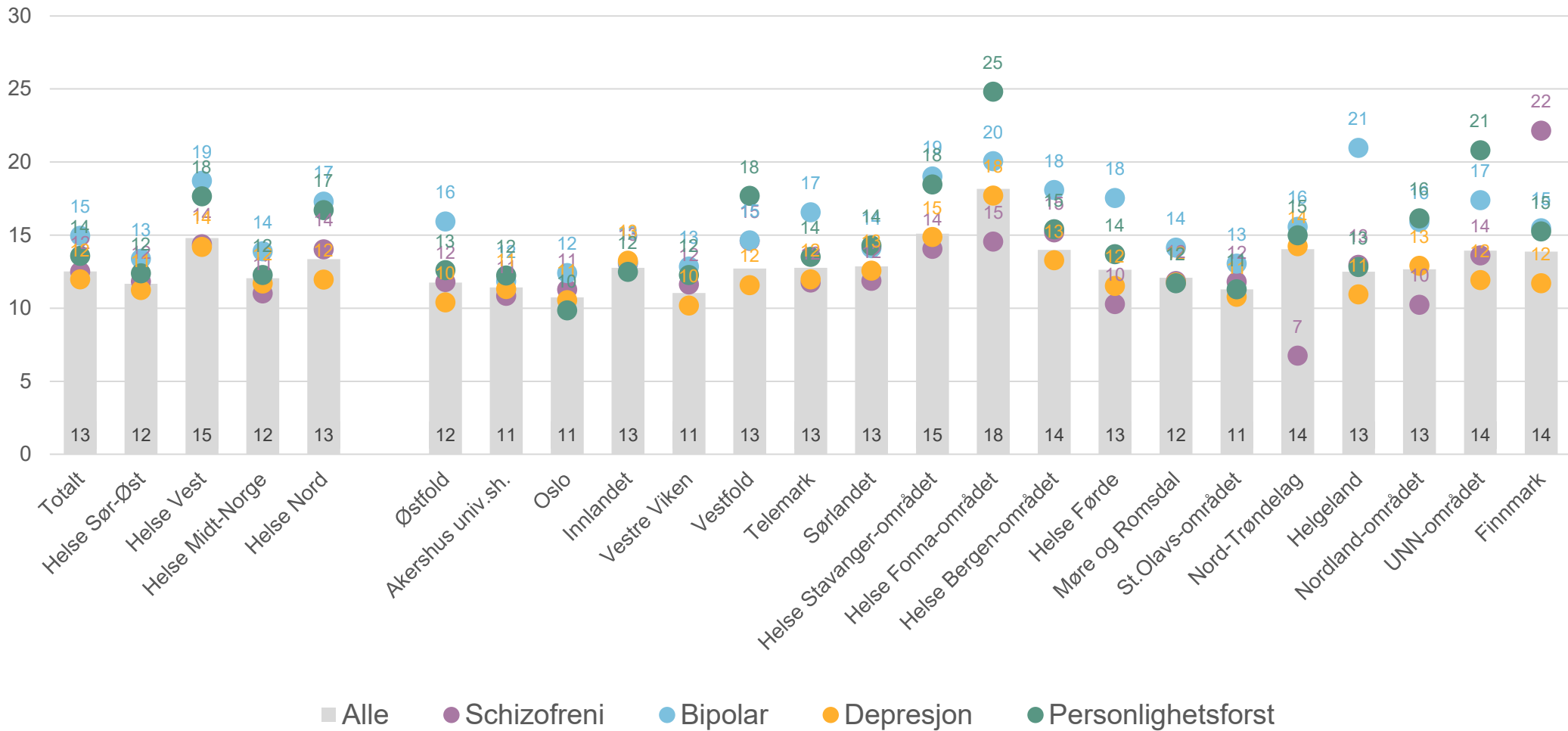

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året var innlagt i somatisk sykehus, fordelt etter region og helsefelleskap

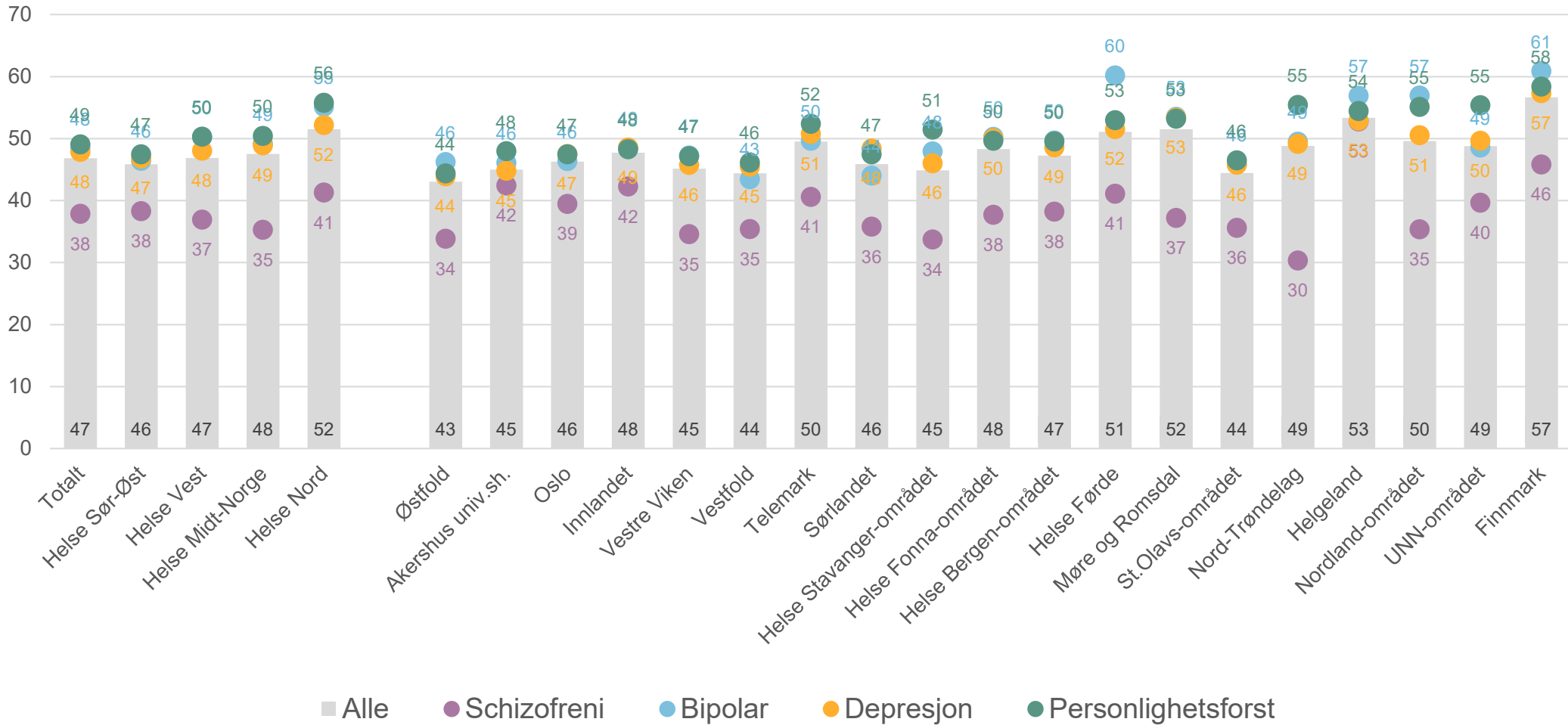
Pasienter med alvorlige psykiske lidelser: Bruk av tjenester i somatiske sykehus
 Data fra NPR 2019

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året var innlagt for øyeblikkelig hjelp i somatisk sykehus, fordelt etter region og helsefelleskap

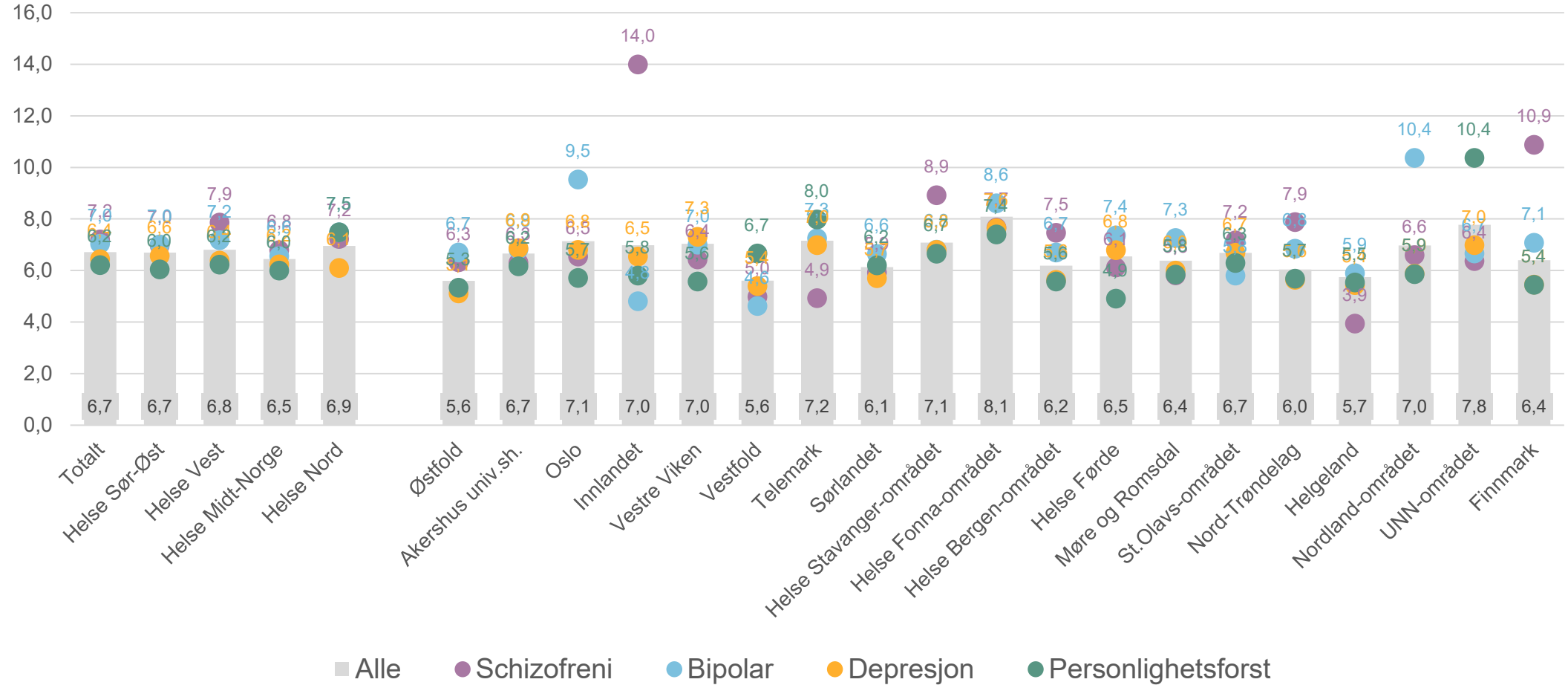

Pasienter med alvorlige psykiske lidelser: Bruk av tjenester i somatiske sykehus
 Data fra NPR 2019

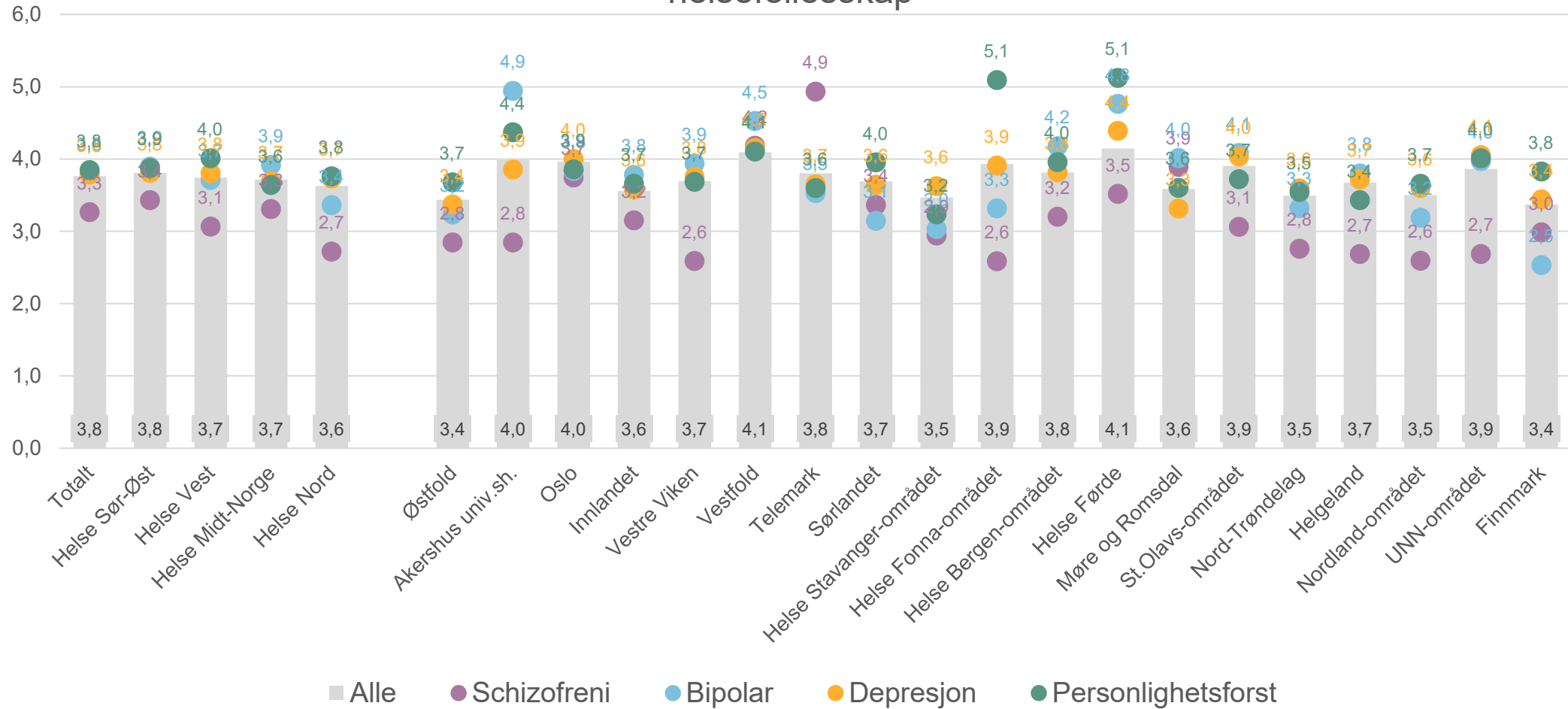
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde minst en poliklinisk kontakt i somatisk sykehus, fordelt etter region og helsefelleskap

Gjennomsnittlig antall oppholdsdøgn i somatisk sykehus i løpet av året per innlagte pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

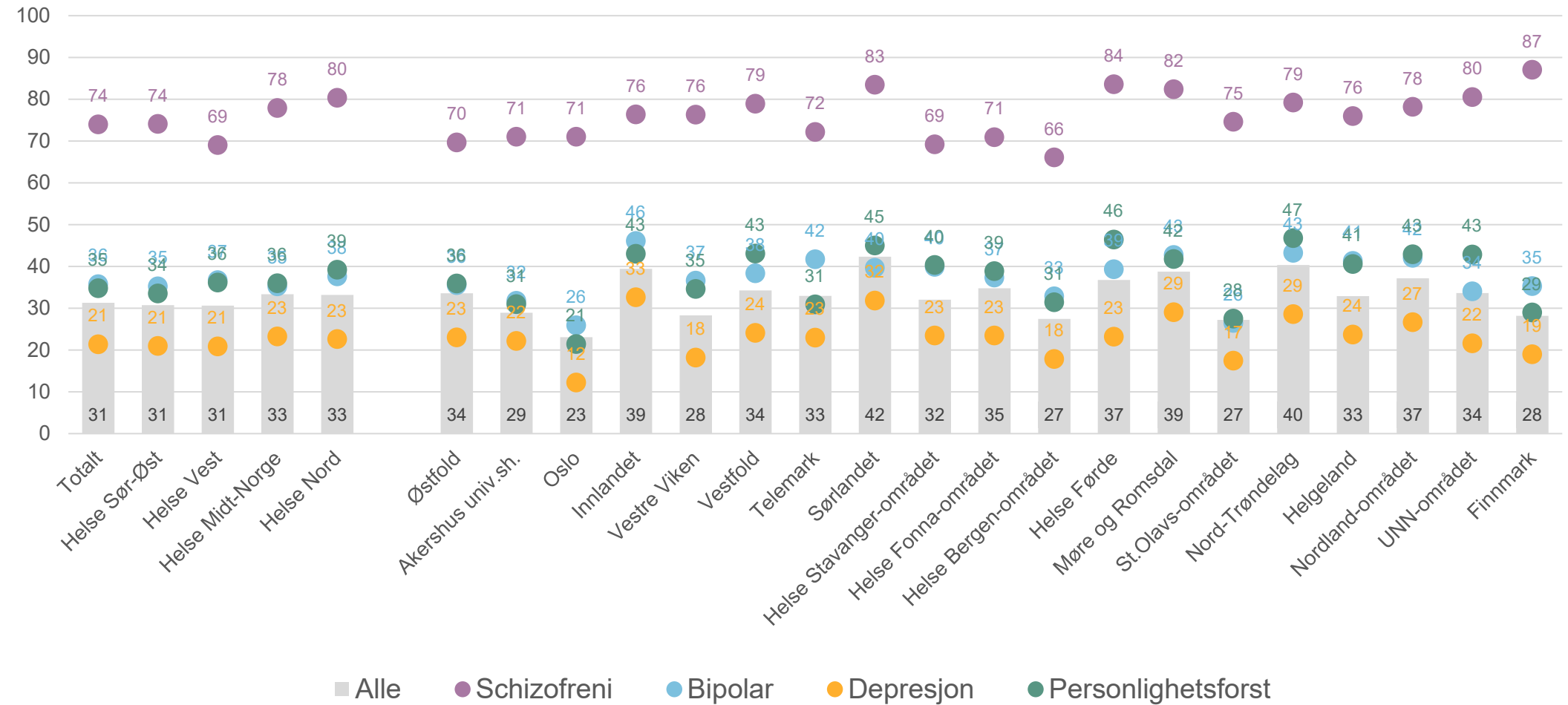
Gjennomsnittlig antall polikliniske kontakter i somatisk sykehus i løpet av året per polikliniske pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

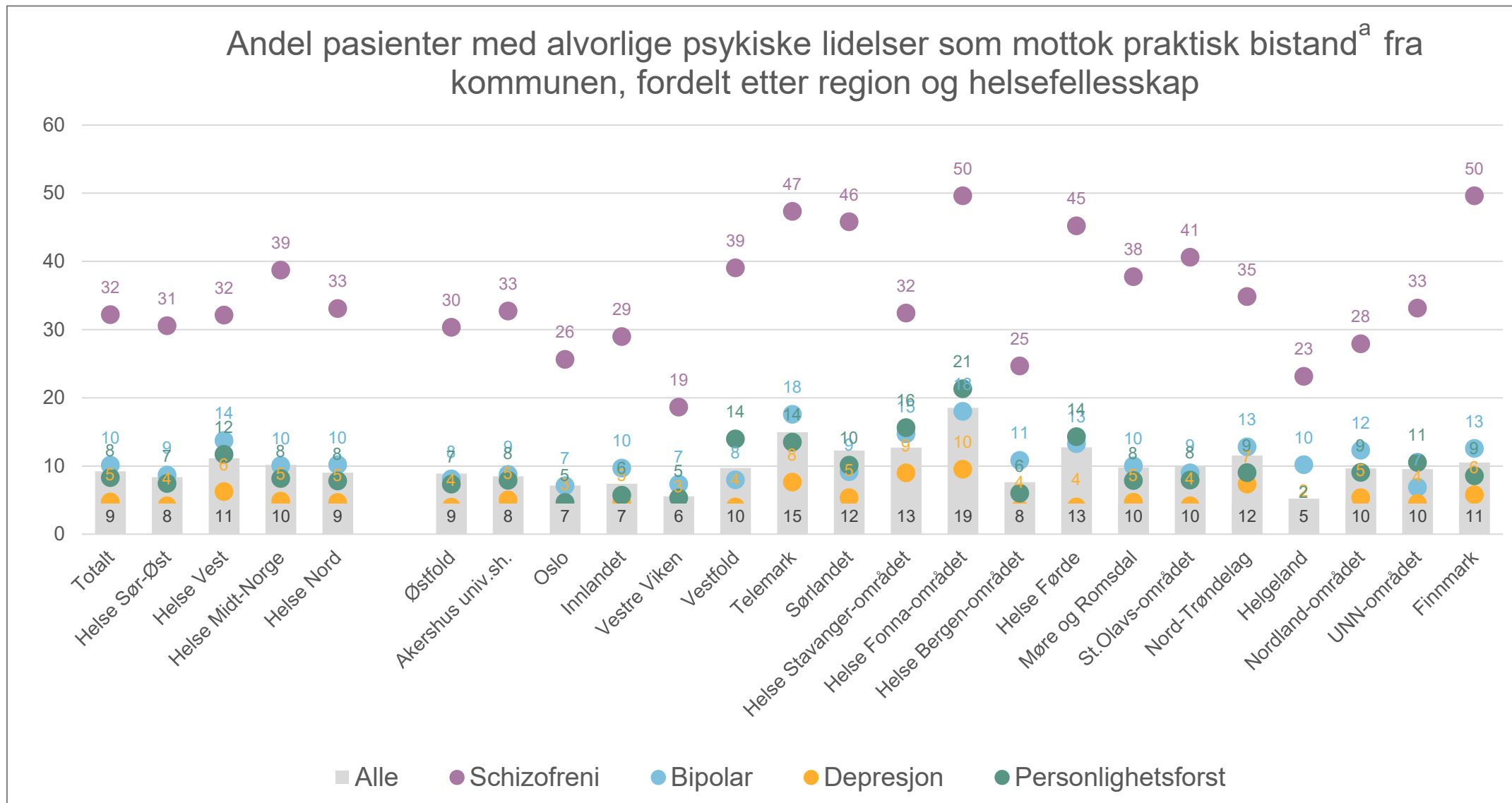
Del 5

Tall per helsefellesskap: Bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som mottok vedtakspliktige kommunale helse- og omsorgstjenester^a, fordelt etter region og helsefelleskap

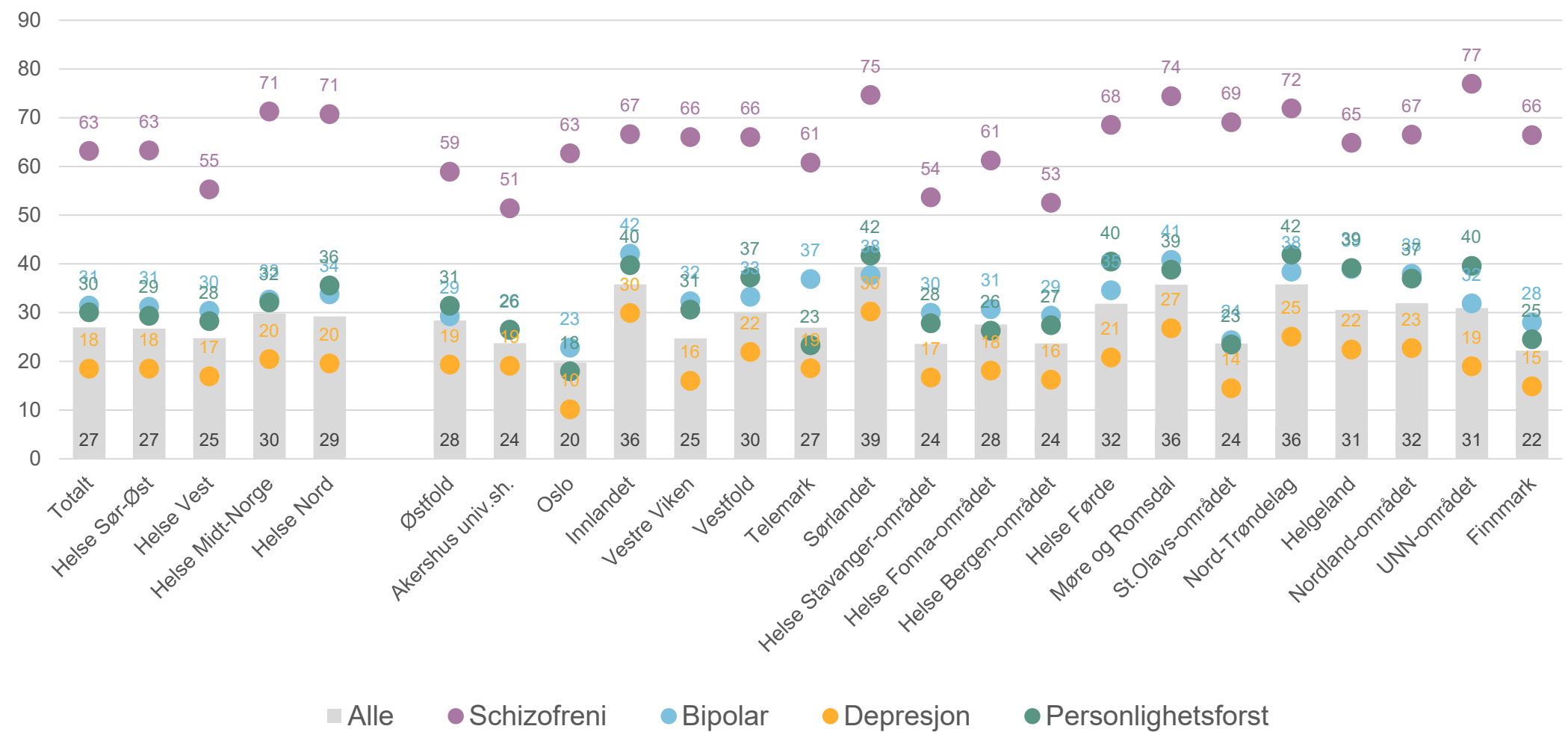

^a Inkluderer ikke rehabilitering/habilitering utenfor institusjon, kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold, trygghetsalarm eller velferdsteknologi

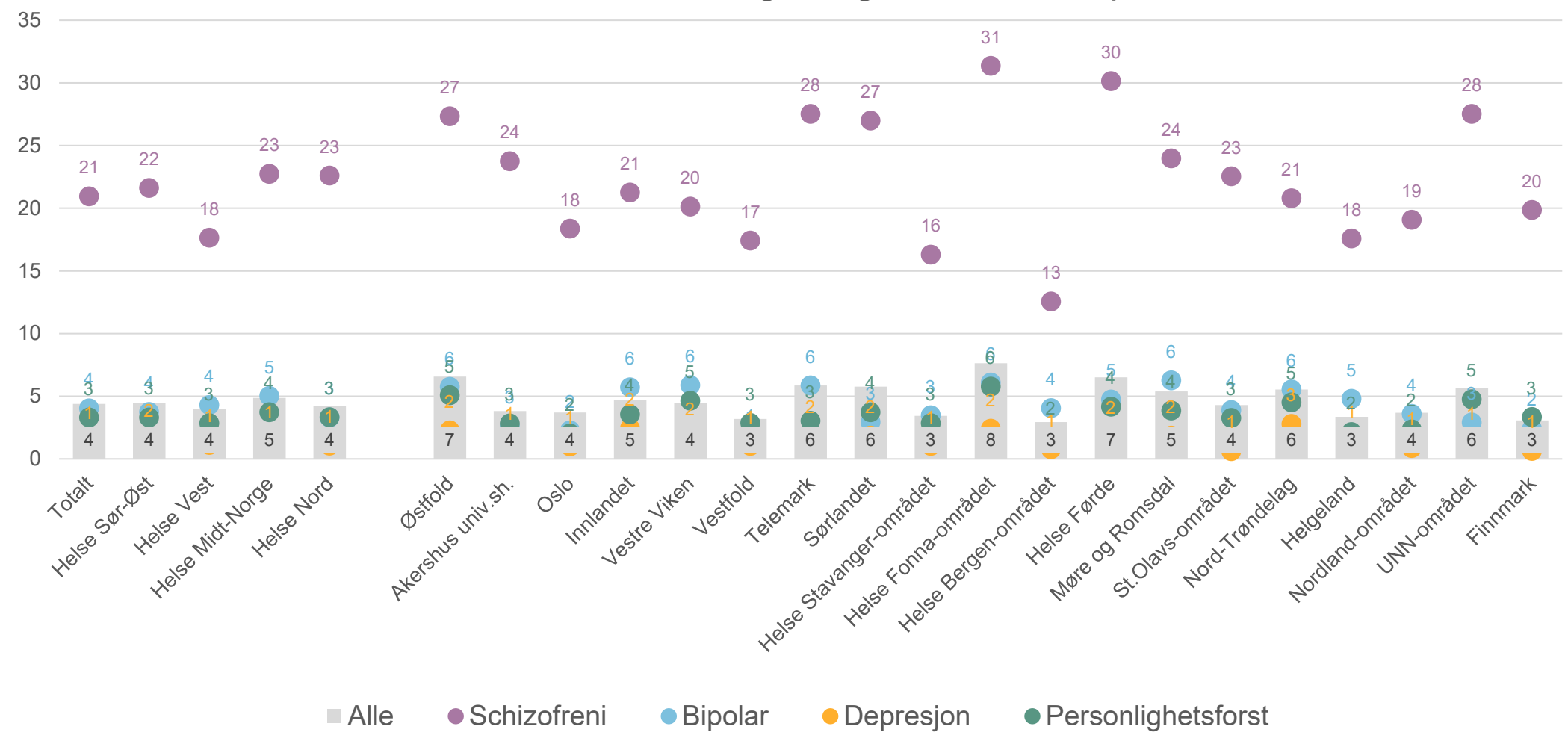

^a Inkluderer opplæring og hjelp til daglige gjøremål og brukerstyrt personlig assistanse

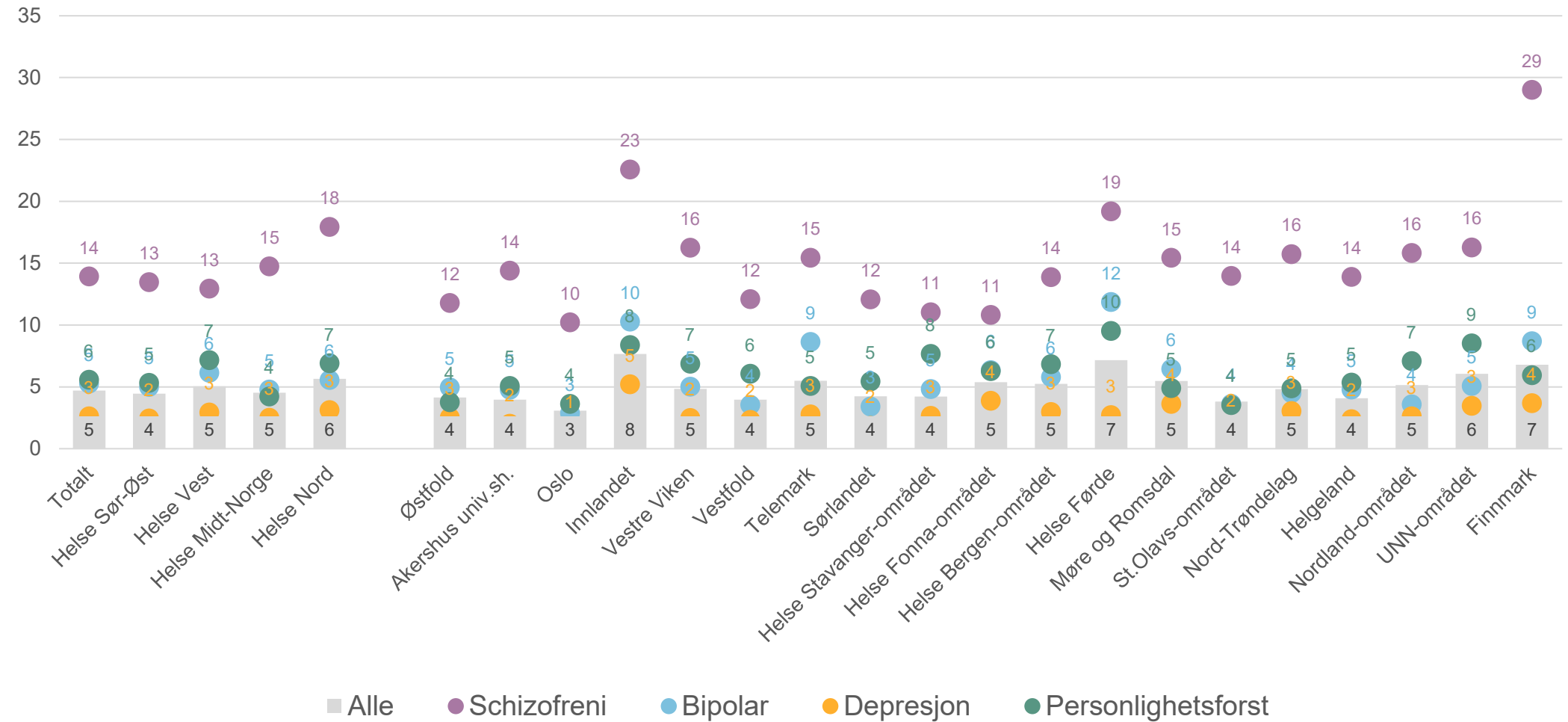
Andel pasienter med alvorlig psykisk lidelse som mottok helsetjenester i hjemmet, fordelt etter region og helsefelleskap

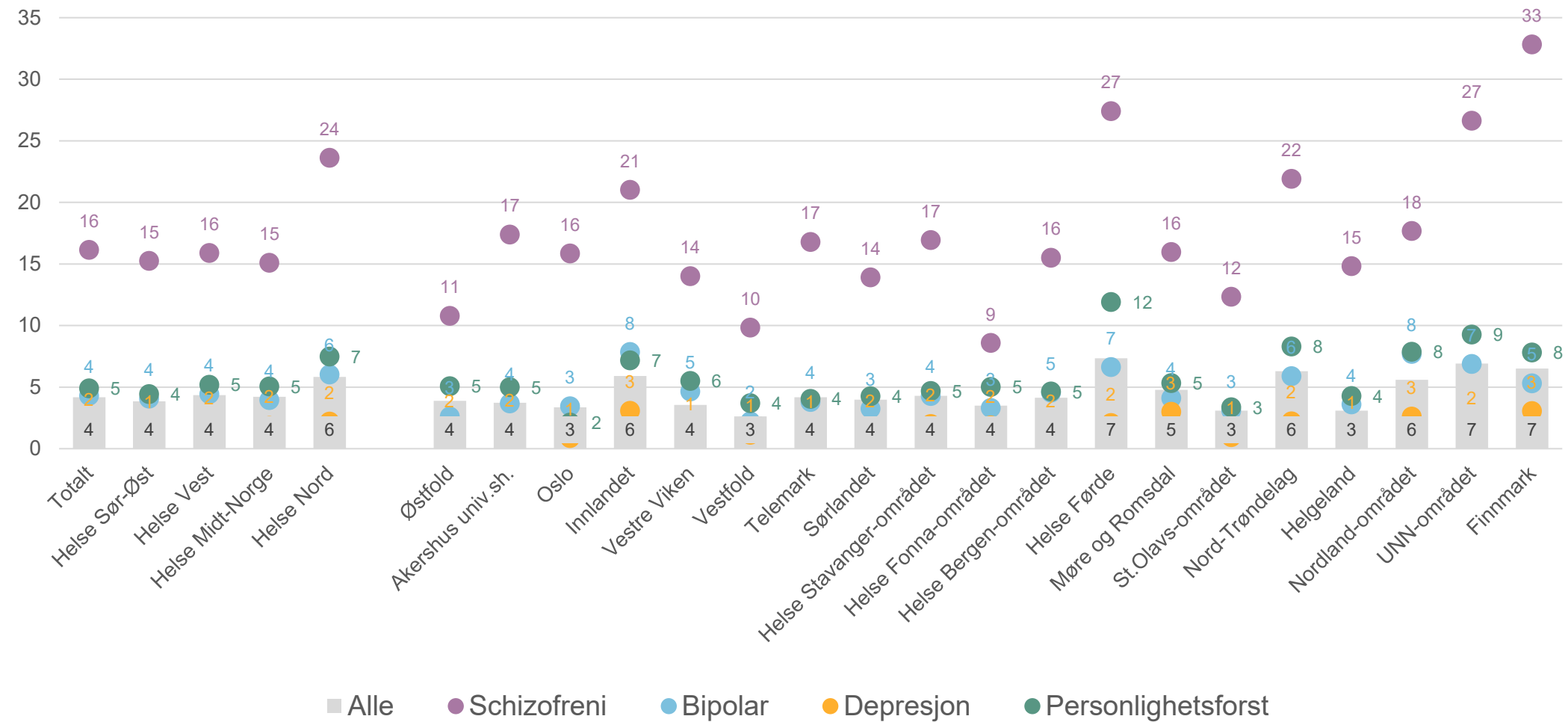
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som var tildelt kommunal bolig, fordelt etter region og helsefelleskap

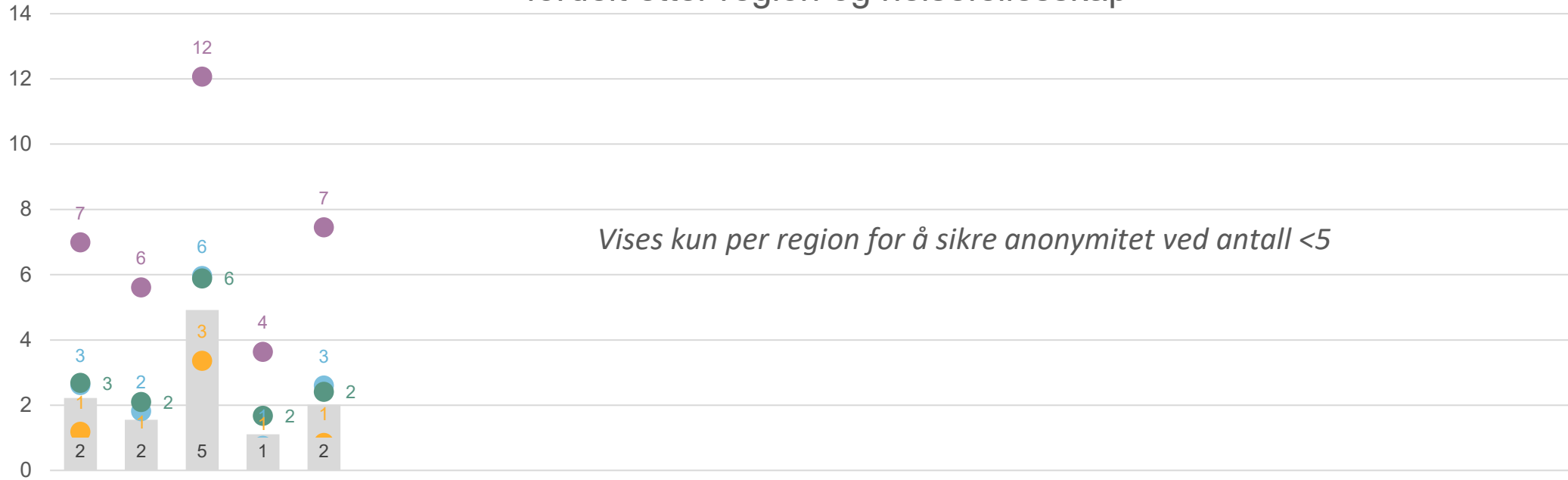
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som var tildelt støttekontakt, fordelt etter region og helsefelleskap

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som hadde individuell plan, fordelt etter region og helsefelleskap

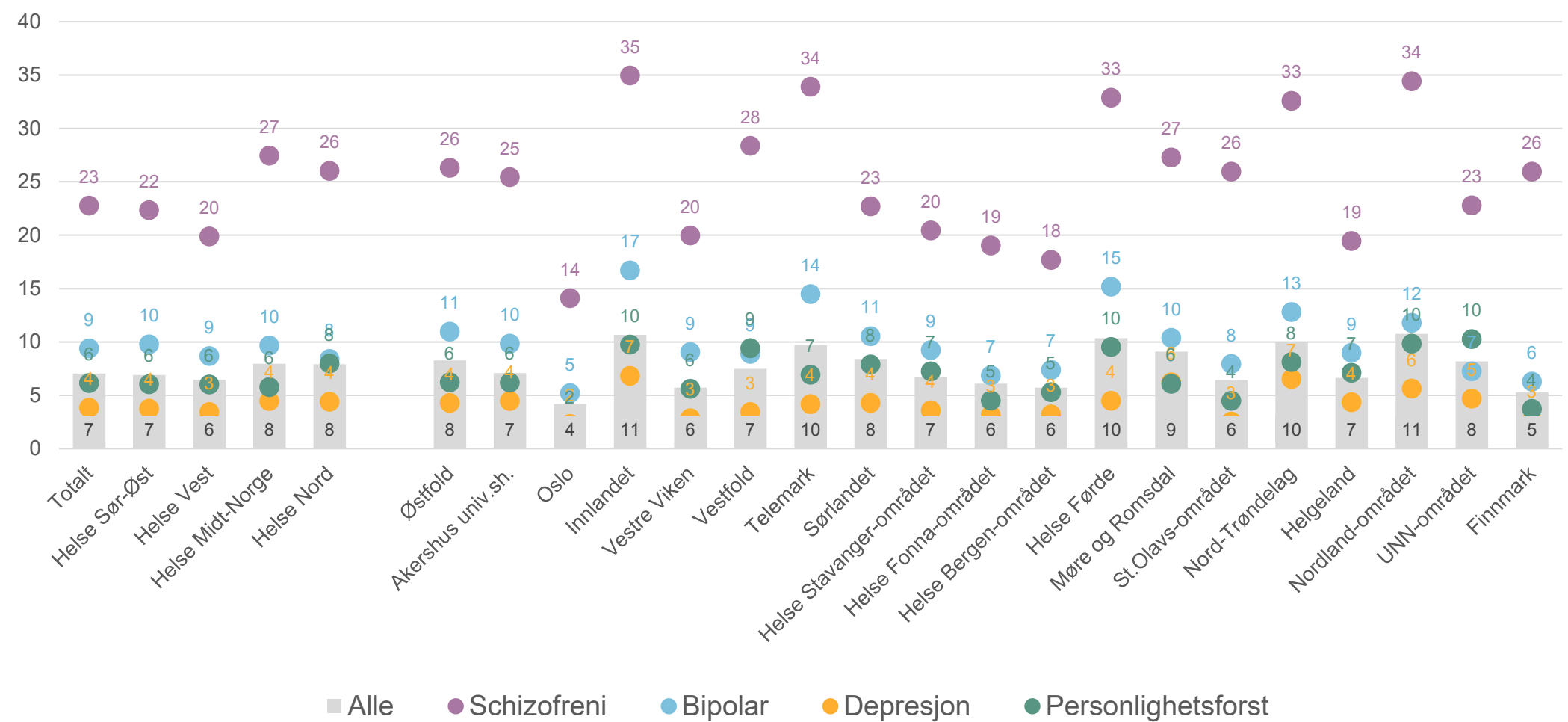
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som hadde koordinator, fordelt etter region og helsefelleskap

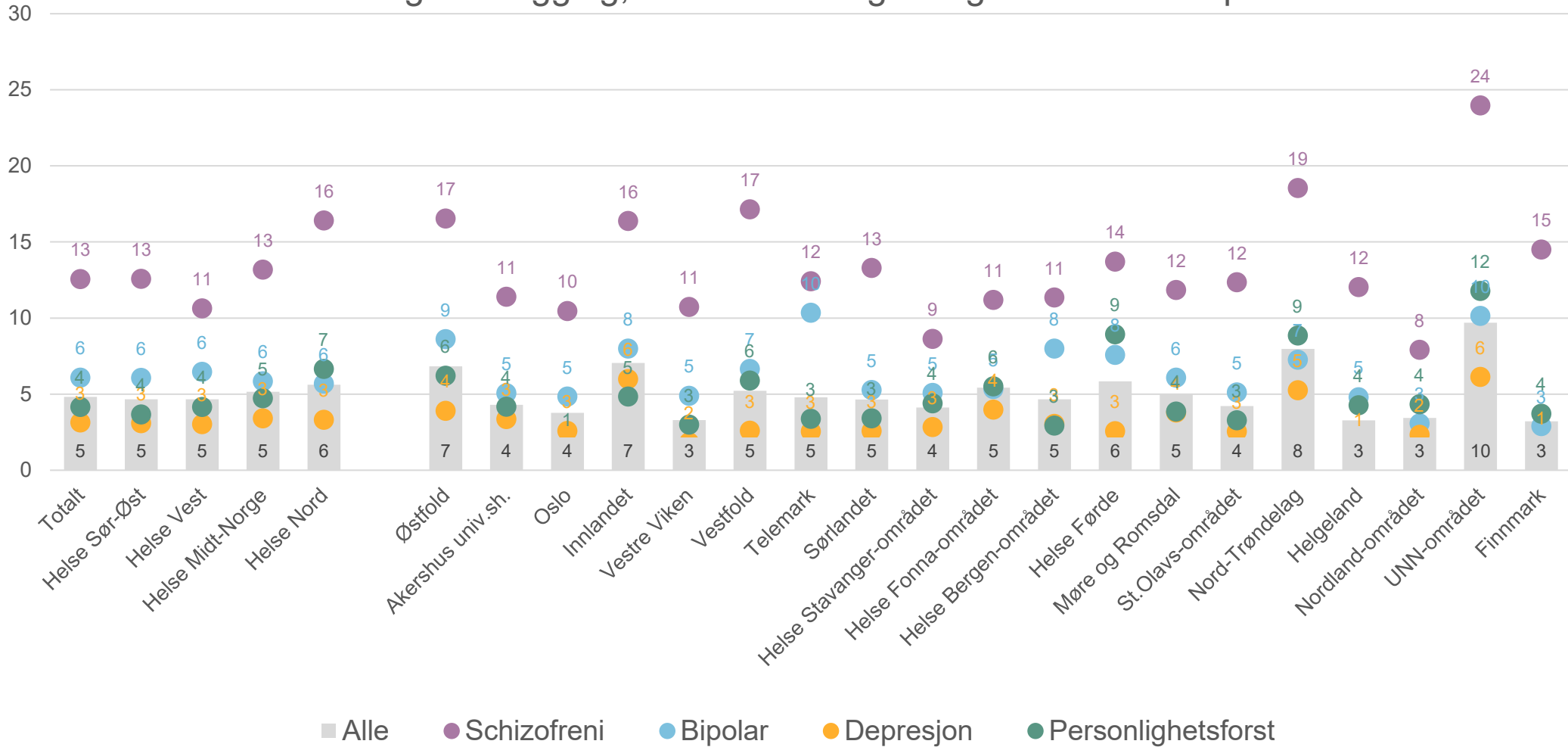
Vises kun per region for å sikre anonymitet ved antall <5

Alle Schizofreni Bipolar Depresjon Personlighetsforst

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som hadde fått legemiddelgjennomgang, fordelt etter region og helsefelleskap

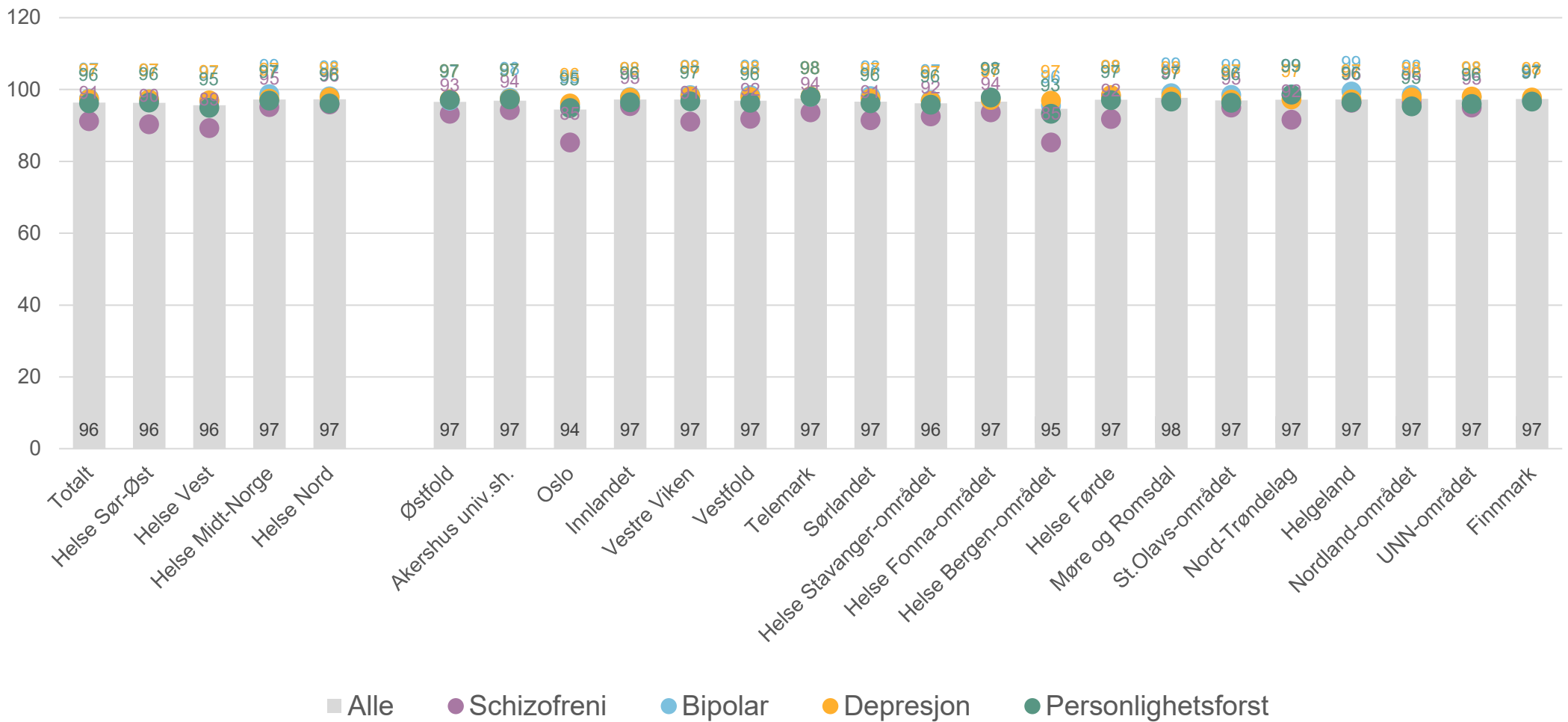
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som hadde fått ernæringskartlegging, fordelt etter region og helsefelleskap

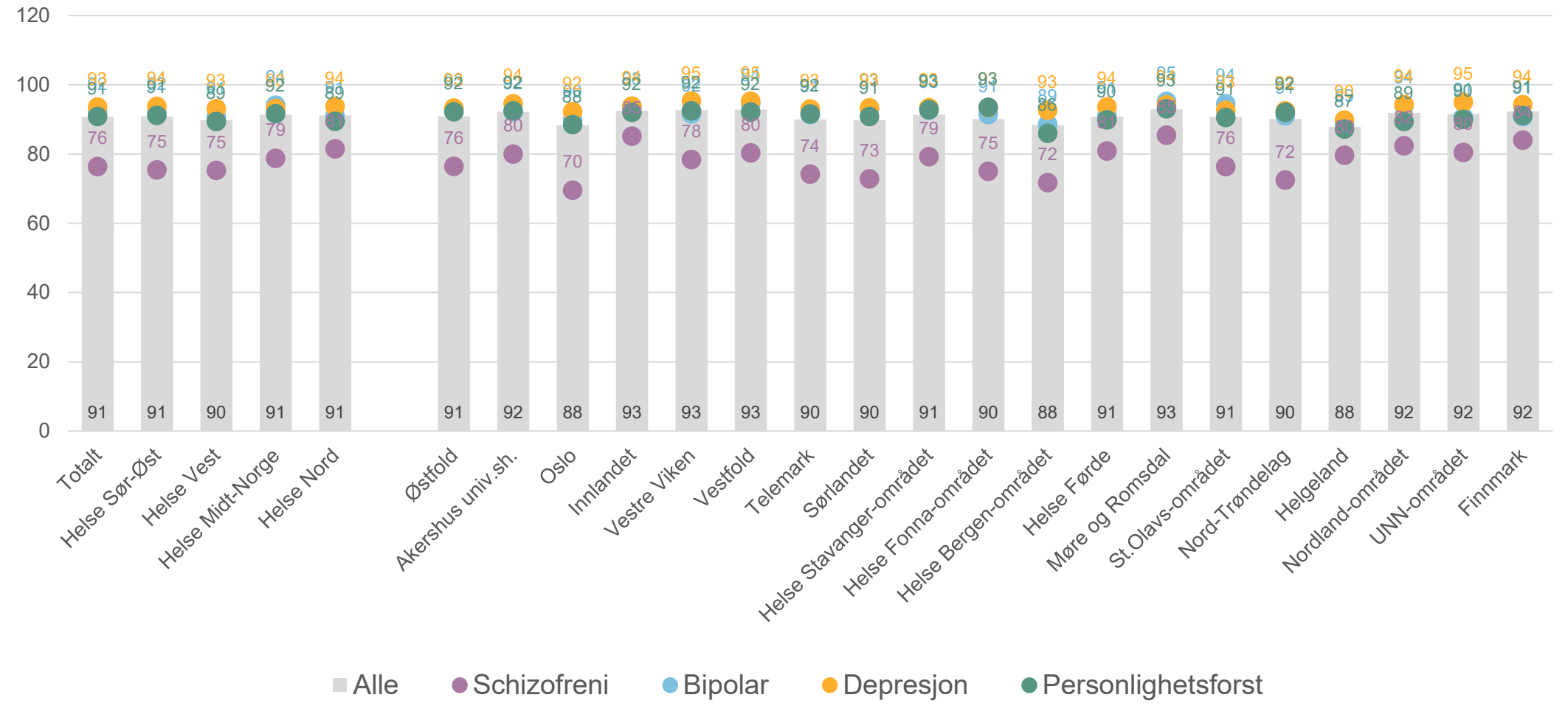
Del 6

Tall per helsefelleskap: Bruk av fastlege og legevakt

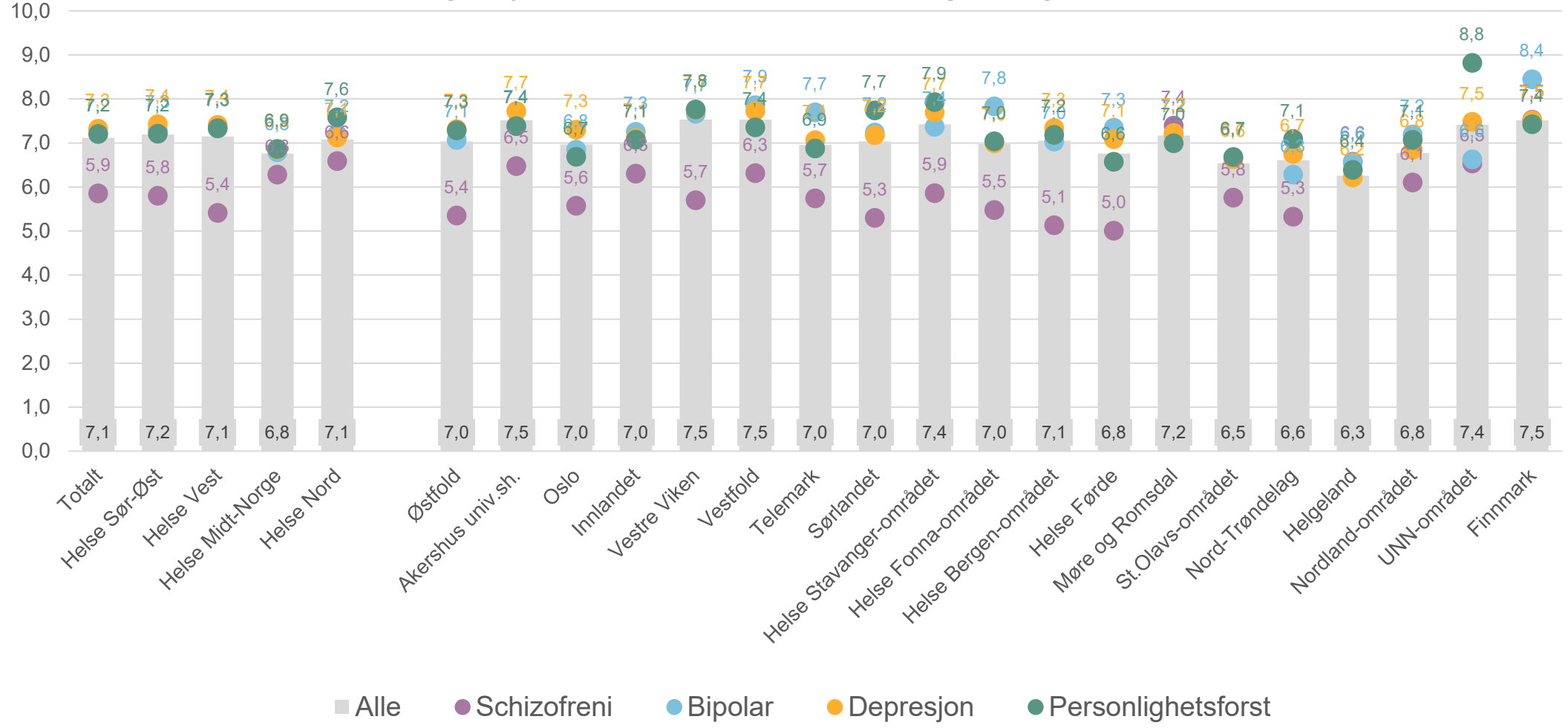
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde kontakt med fastlege, fordelt etter region og helsefelleskap

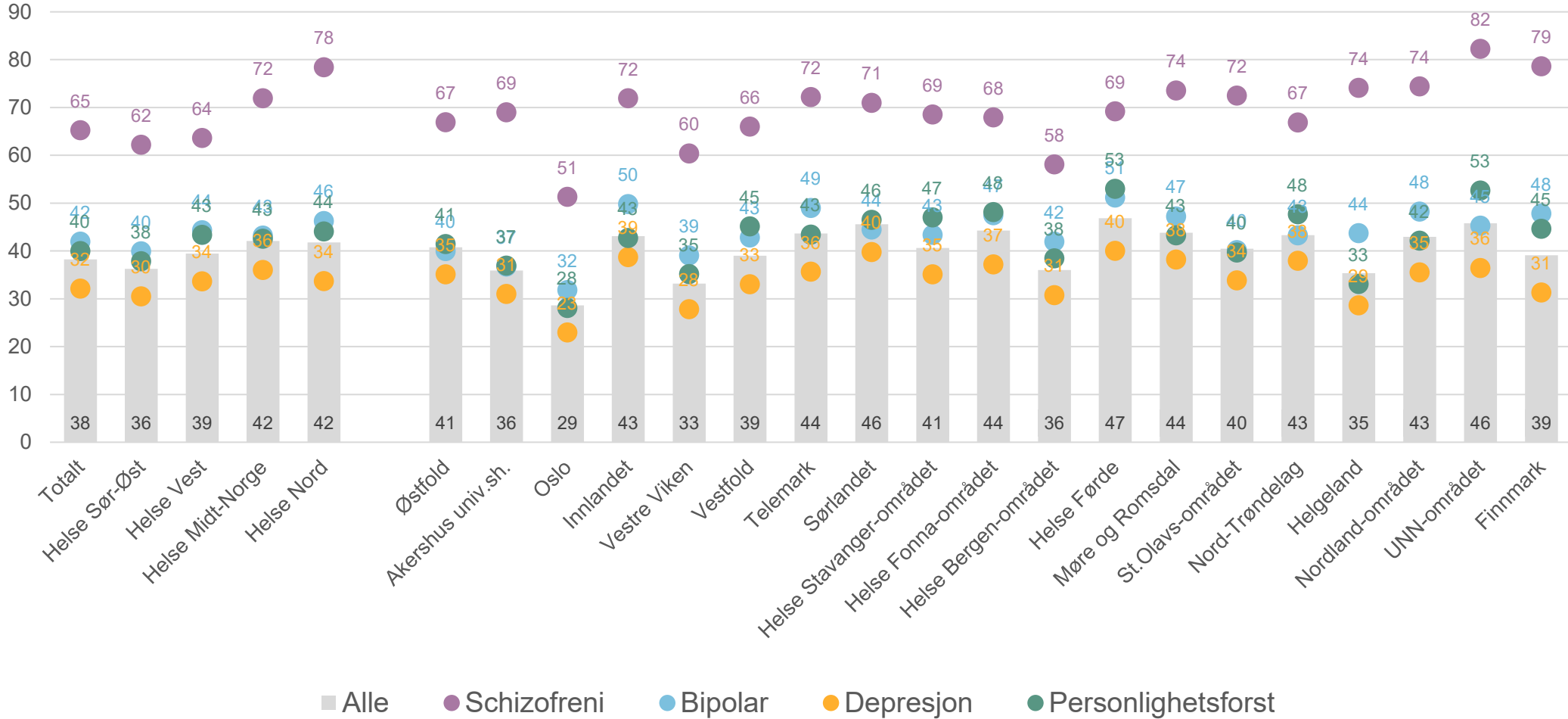
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde minst en konsultasjon hos fastlege, fordelt etter region og helsefelleskap

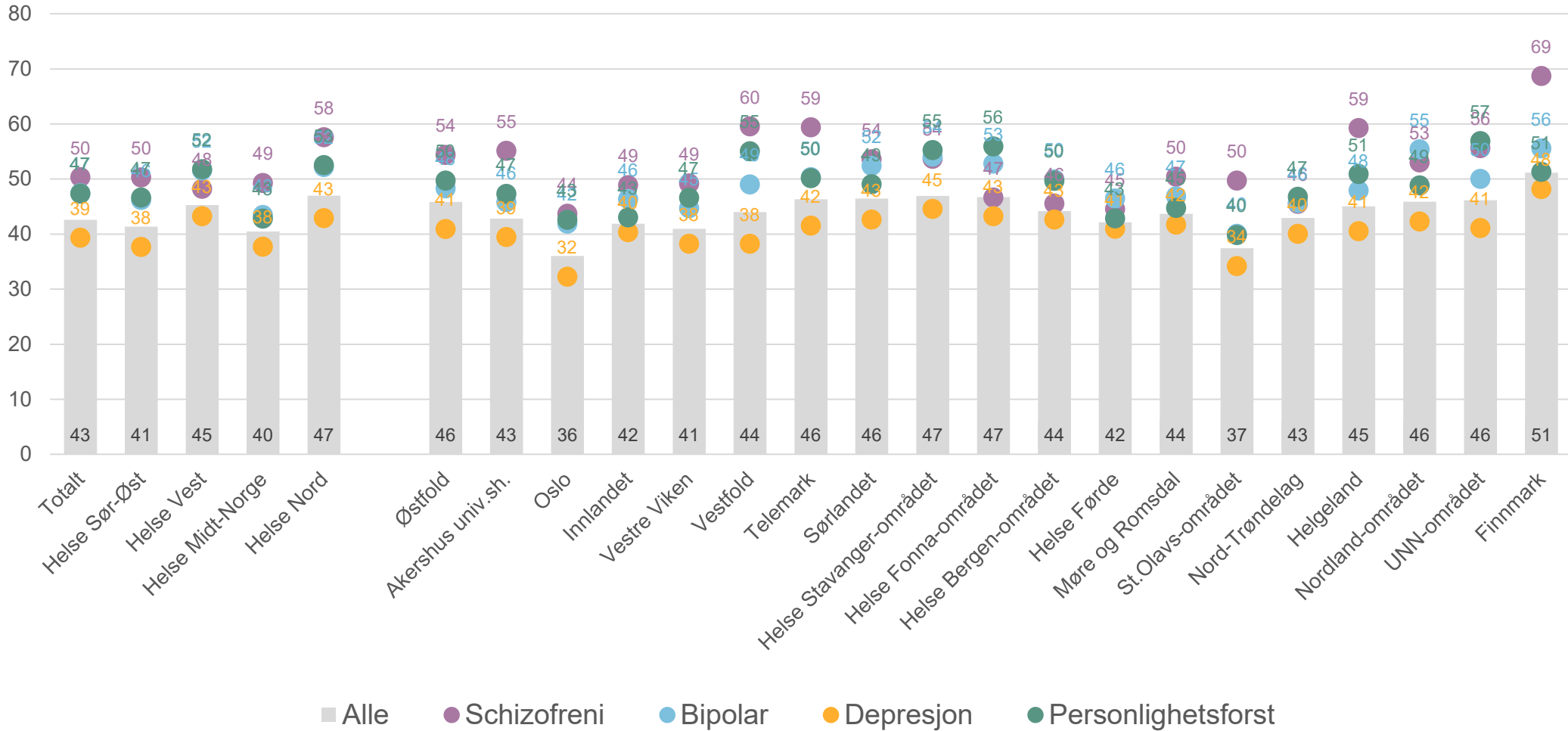
Gjennomsnittlig antall konsultasjoner hos fastlege i løpet av året per pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

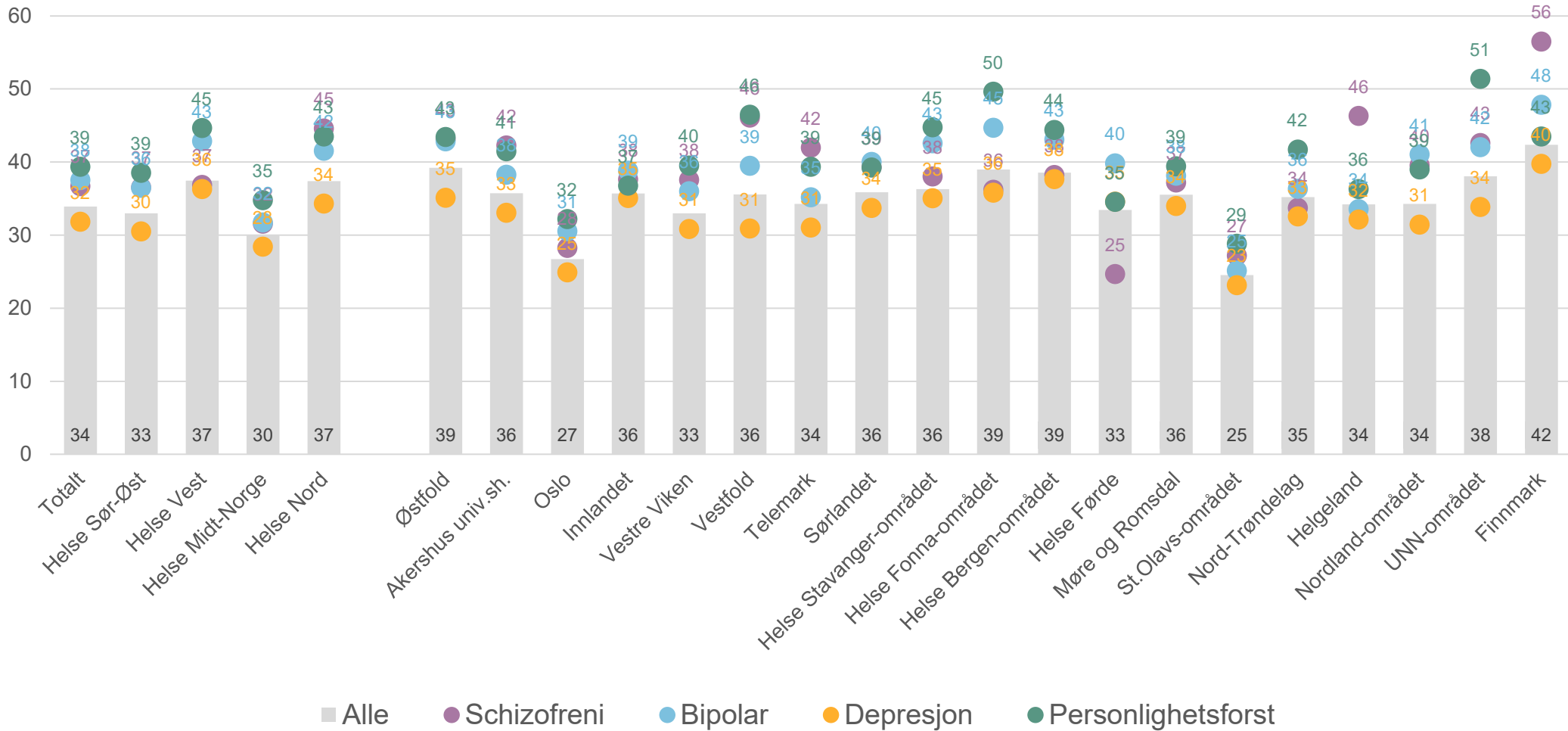
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser hvor fastlegen i løpet av året benyttet takst for tverrfaglig samarbeid, fordelt etter region og helsefelleskap

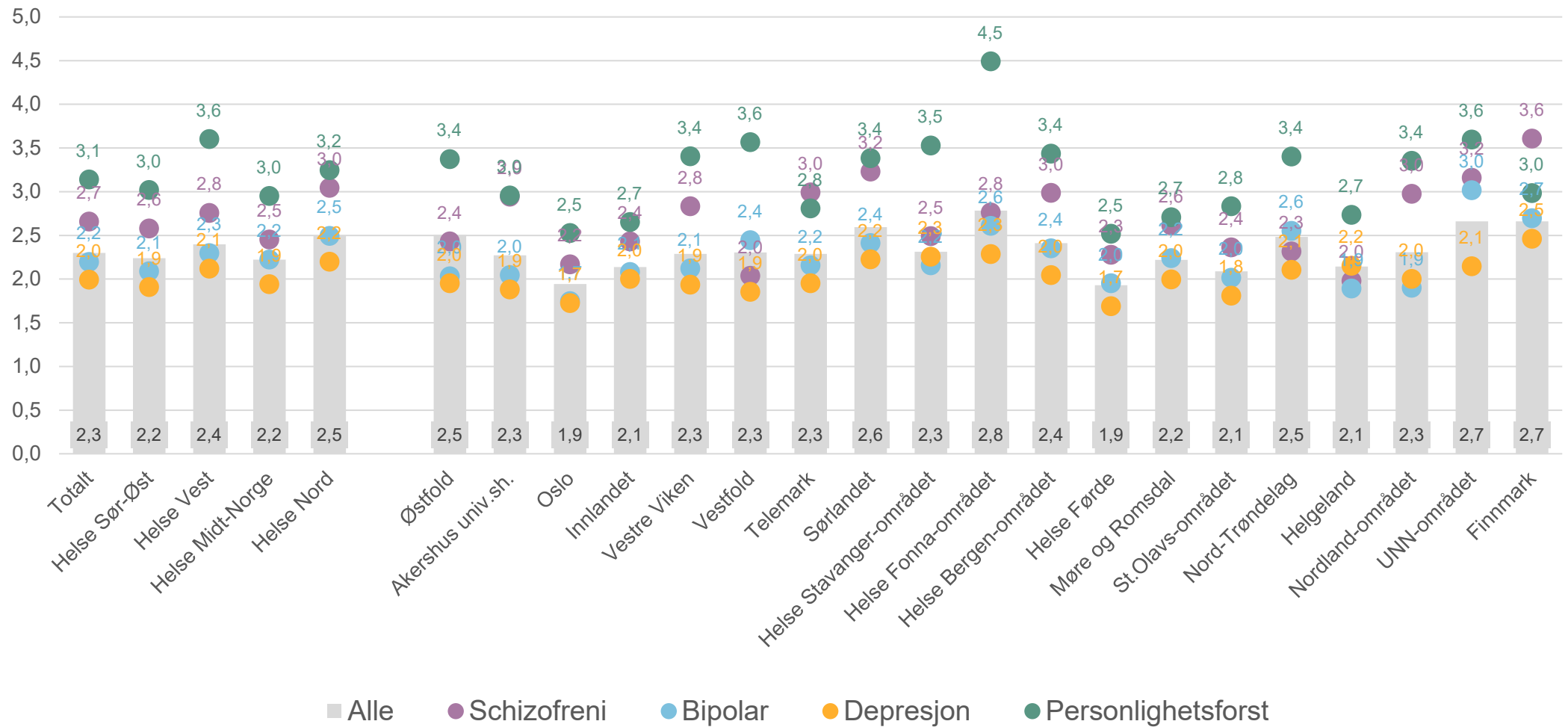
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde kontakt med legevakt, fordelt etter region og helsefelleskap

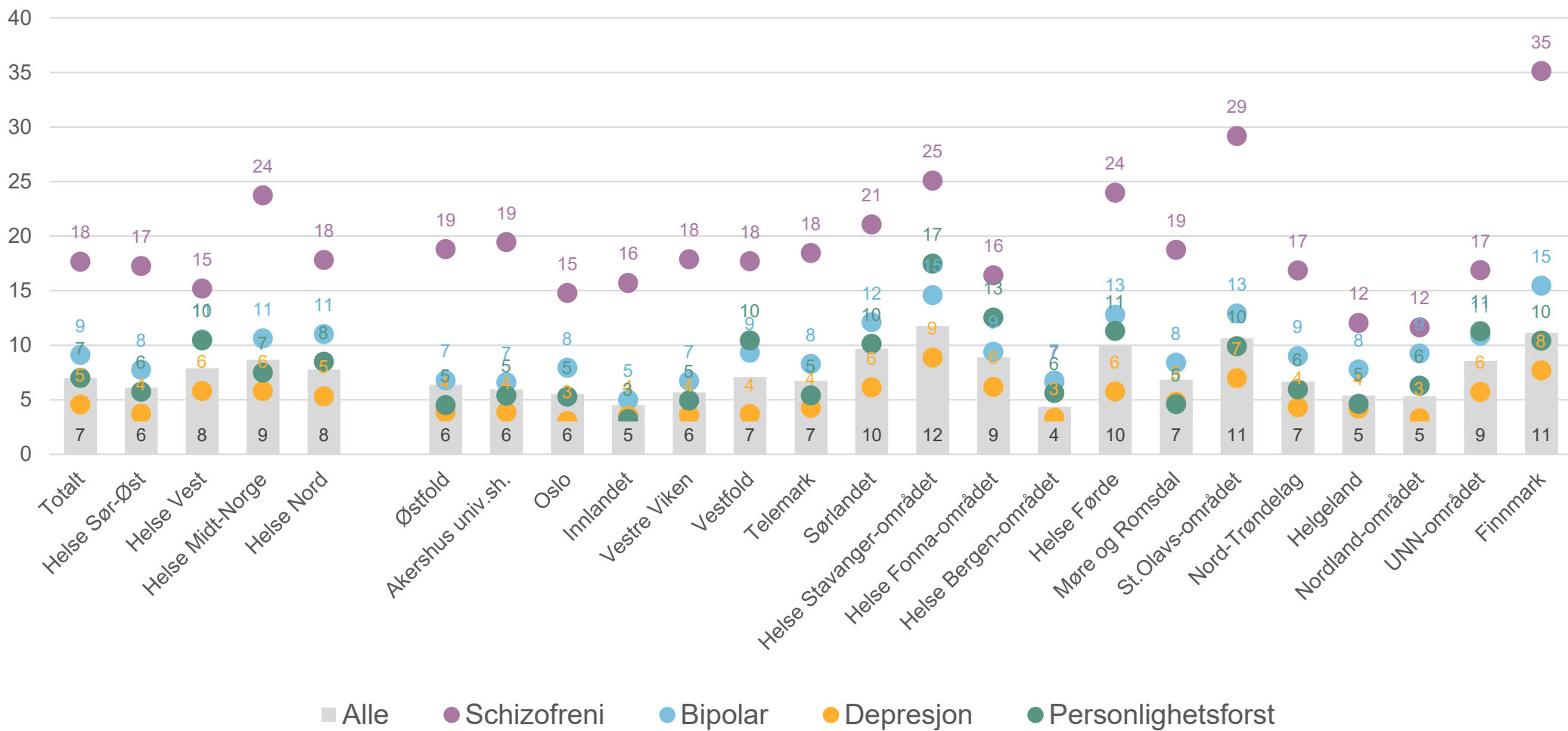
Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde minst en konsultasjon hos legevakt, fordelt etter region og helsefelleskap

Gjennomsnittlig antall konsultasjoner hos legevakt i løpet av året per pasient med alvorlig psykisk lidelse, fordelt etter region og helsefelleskap

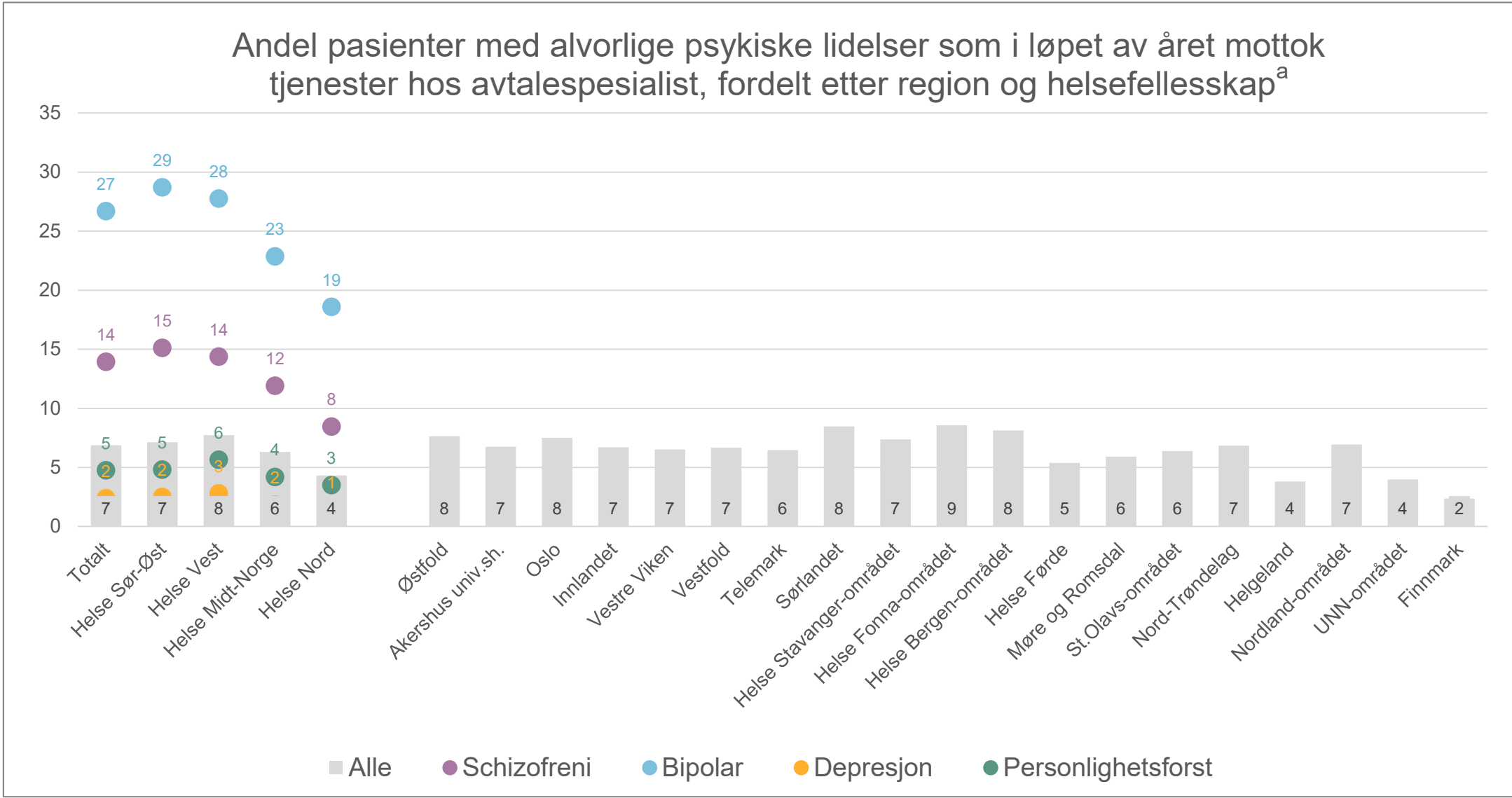

Andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året hadde sykebesøk av fastlege eller legevakt, fordelt etter region og helsefelleskap

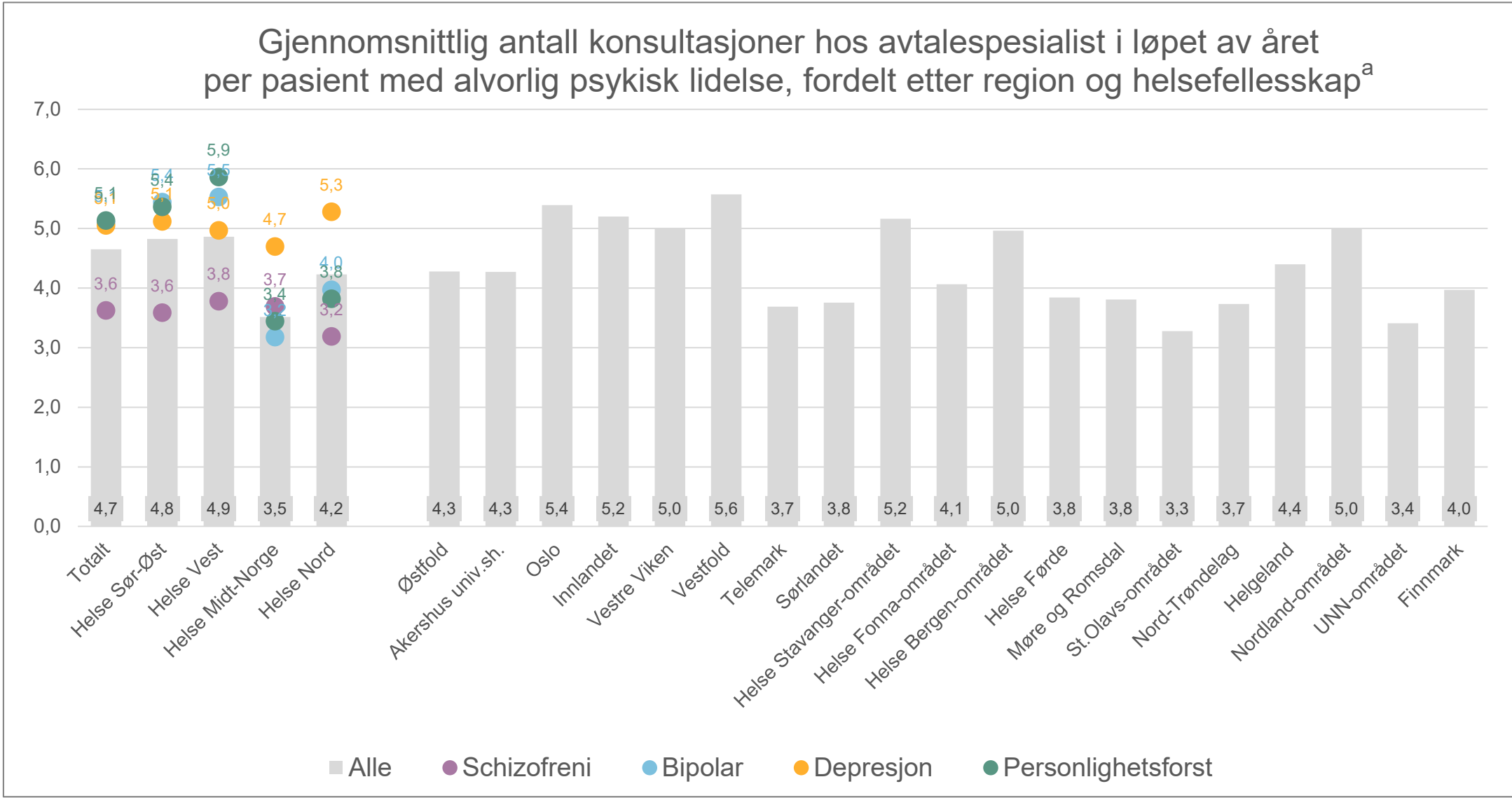

Del 7

Tall per helsefelleskap: Bruk av avtalespesialist

^a Diagnosegruppe vises kun på regionnivå for å sikre anonymitet der antall pasienter <5

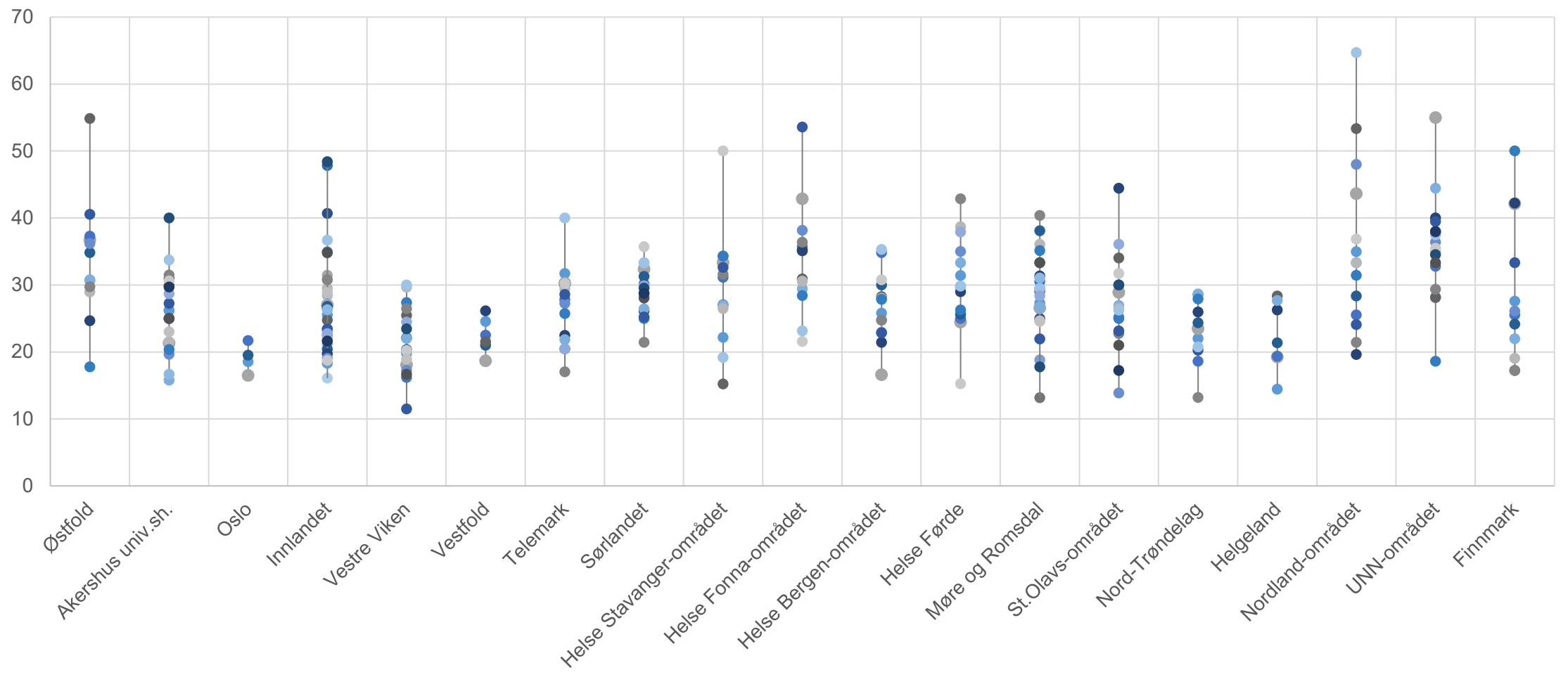

^a Diagnosegruppe vises kun på regionnivå for å sikre anonymitet der antall pasienter <5

Del 8

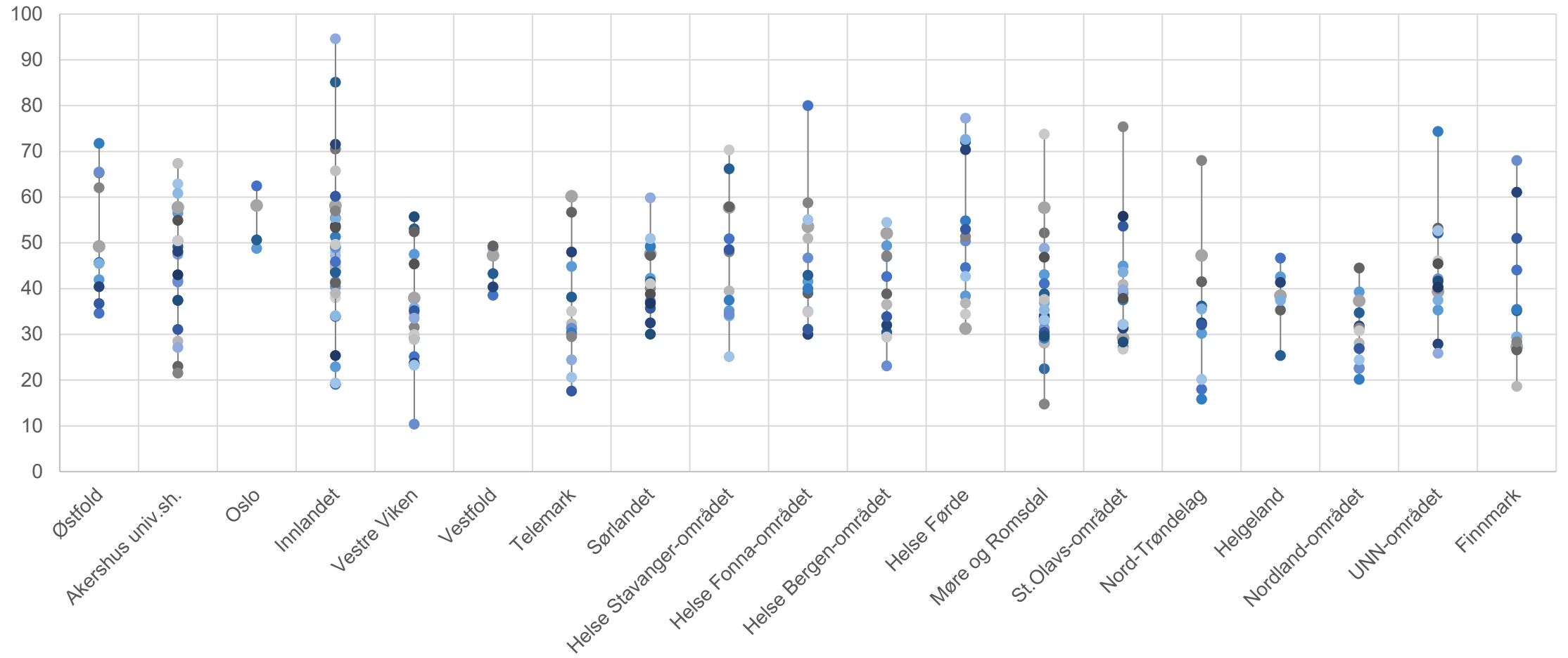
Kommunal variasjon i bruk av helse- og omsorgstjenester

Forskjeller mellom kommuner i andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som i løpet av året var innlagt i psykisk helsevern. Kommuner per helsefelleskap^a

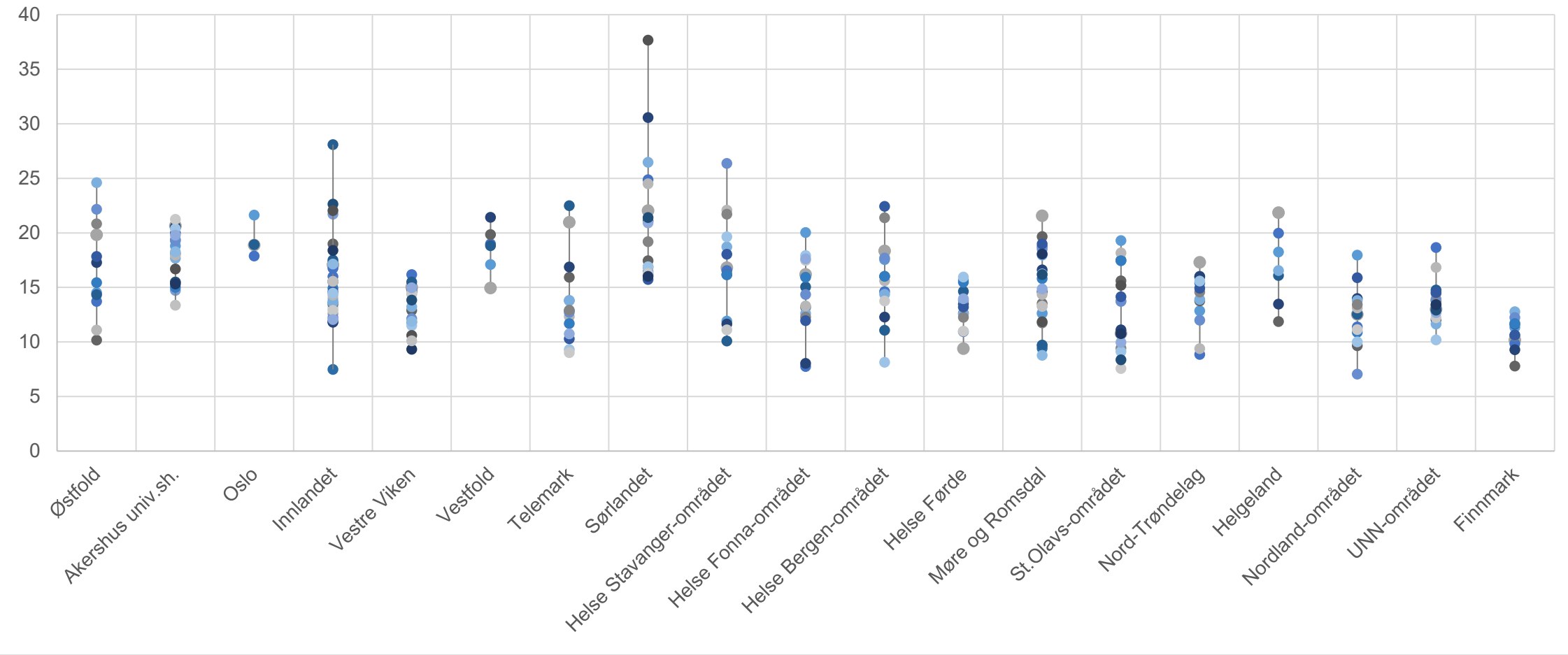
^a Ekskl. 10 kommuner der antall pasienter <5

Forskjeller mellom kommuner i gjennomsnittlig antall oppholdsdøgn i psykisk helsevern i løpet av året per pasient med alvorlig psykisk lidelse. Kommuner per helsefelleskap^a

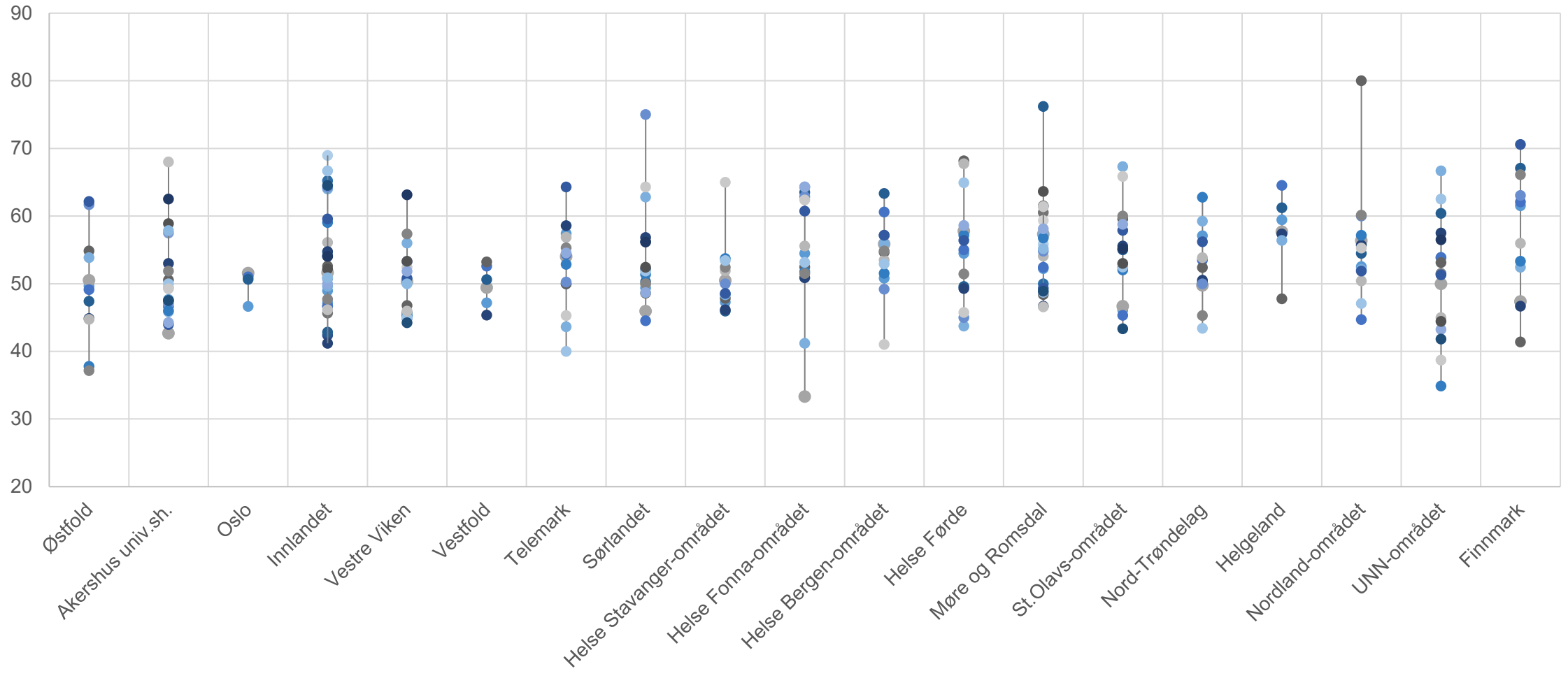

^a Ekskl. 10 kommuner der antall pasienter <5

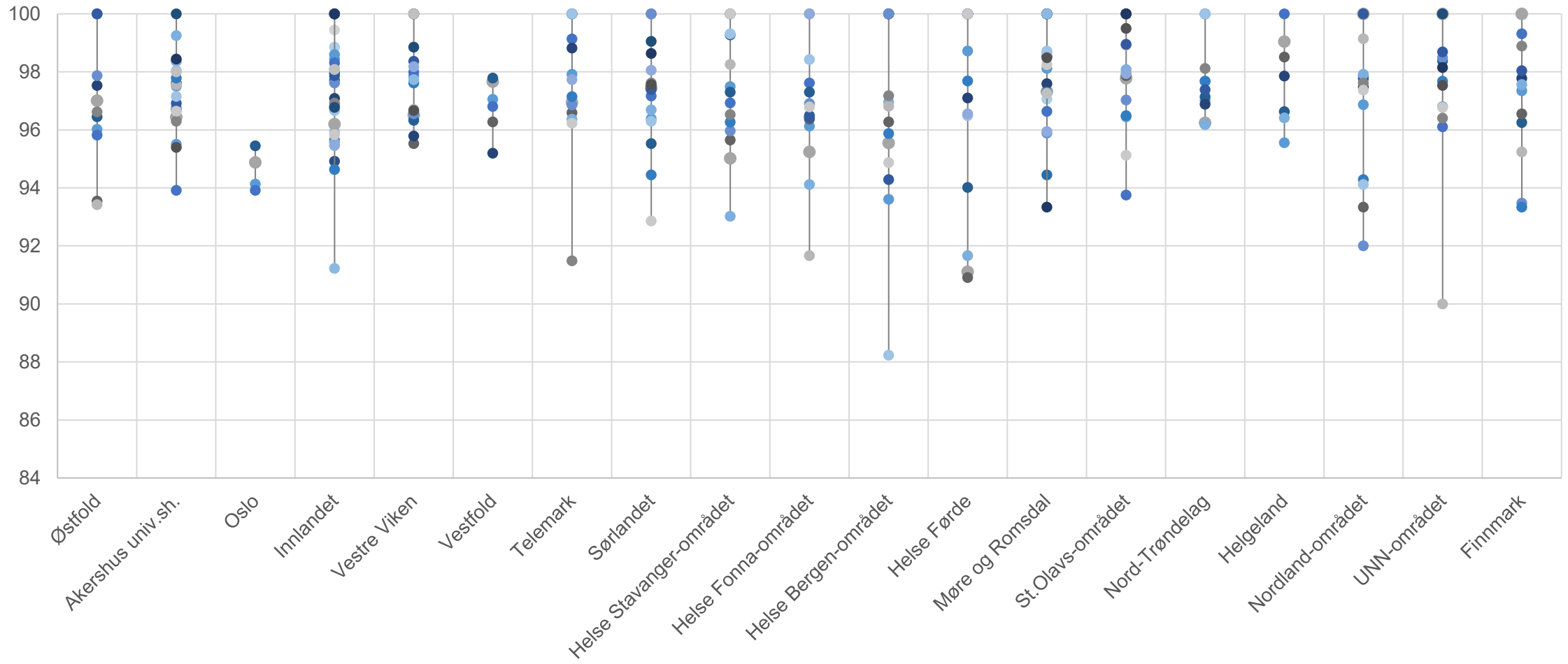
Forskjeller mellom kommuner i gjennomsnittlig antall polikliniske kontakter i psykisk helsevern i løpet av året per pasient med alvorlig psykisk lidelse. Kommuner per helsefelleskap

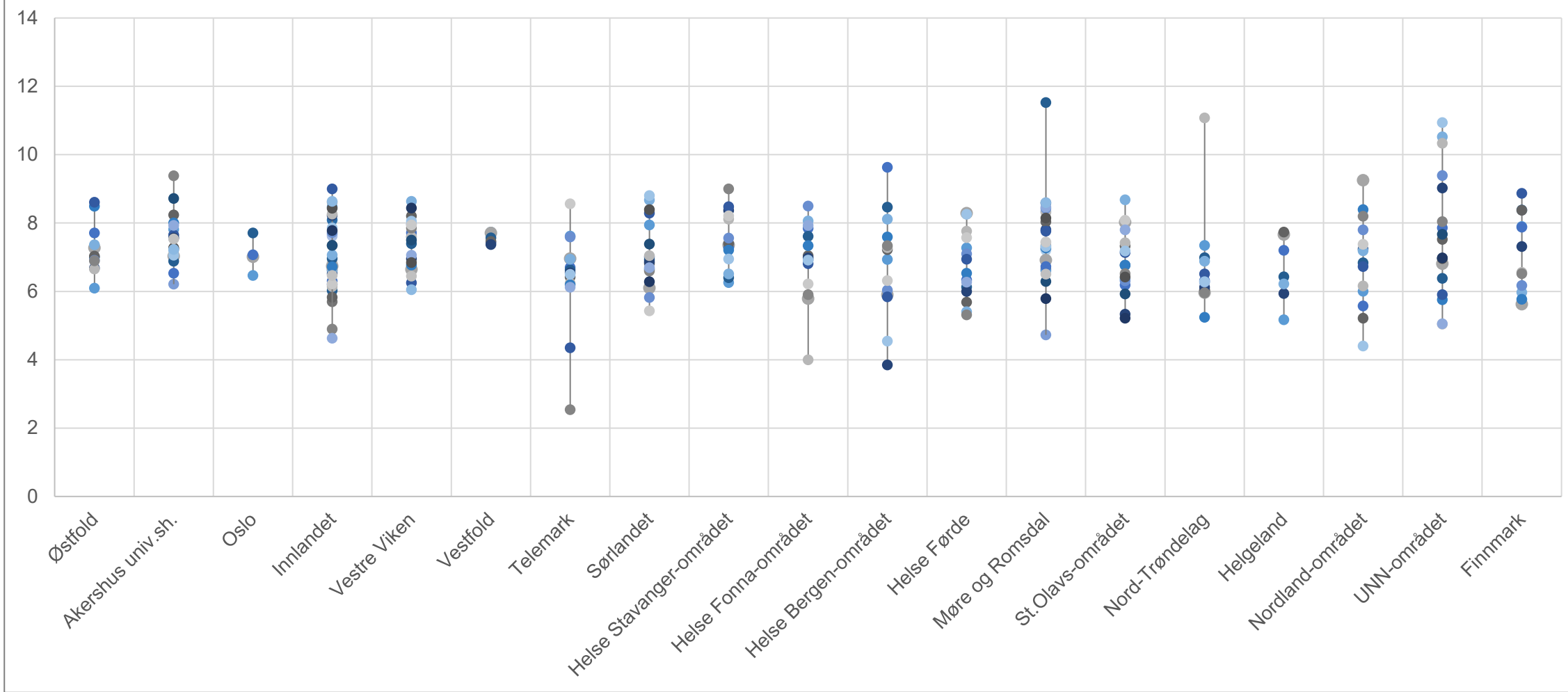
Forskjeller mellom kommuner i andel pasienter med alvorlig psykisk lidelse som i løpet av året mottok tjenester i somatisk sykehus. Kommuner per helsefelleskap

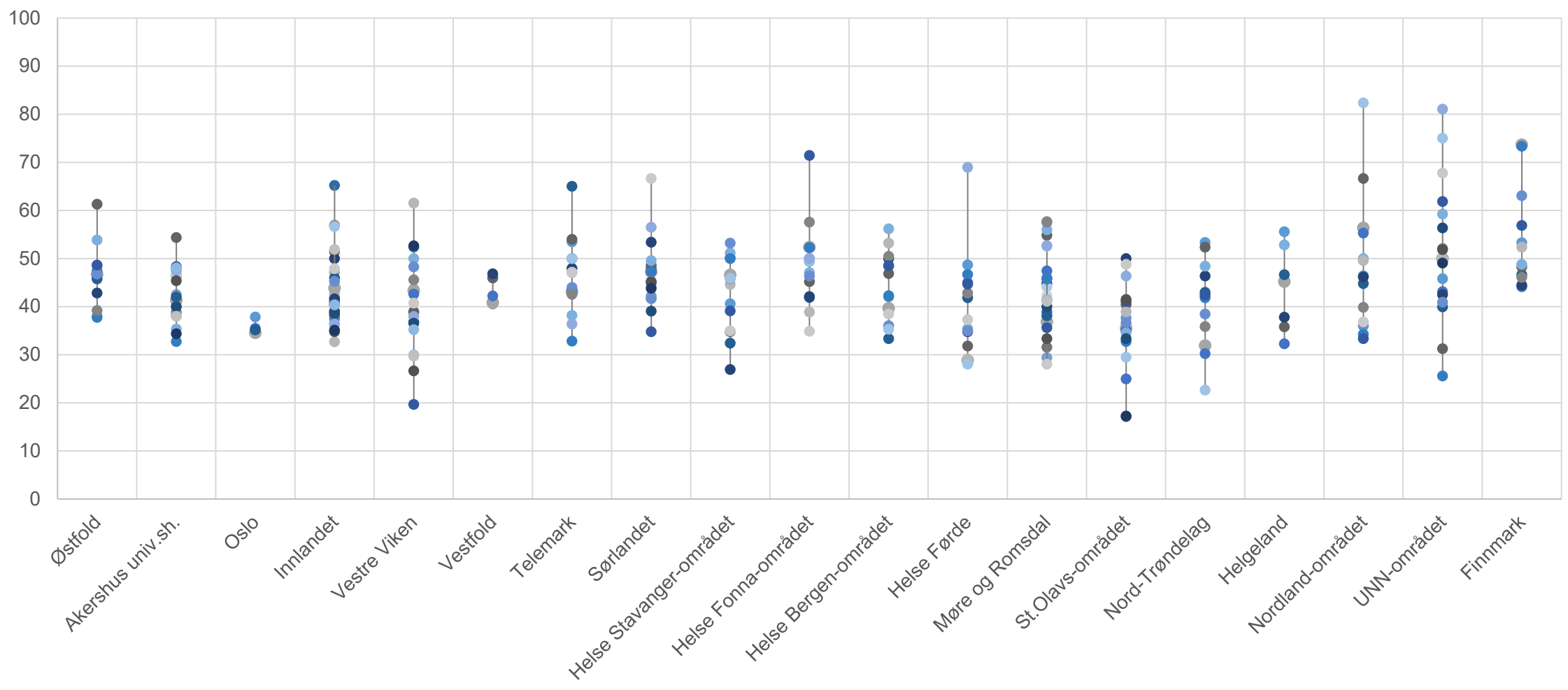
Forskjeller mellom kommuner i andel pasienter med alvorlig psykisk lidelse som i løpet av året hadde kontakt med fastlege. Kommuner per helsefelleskap

Forskjeller mellom kommuner i gjennomsnittlig antall konsultasjoner hos fastlege i løpet av året per pasient med alvorlig psykisk lidelse. Kommuner per helsefelleskap

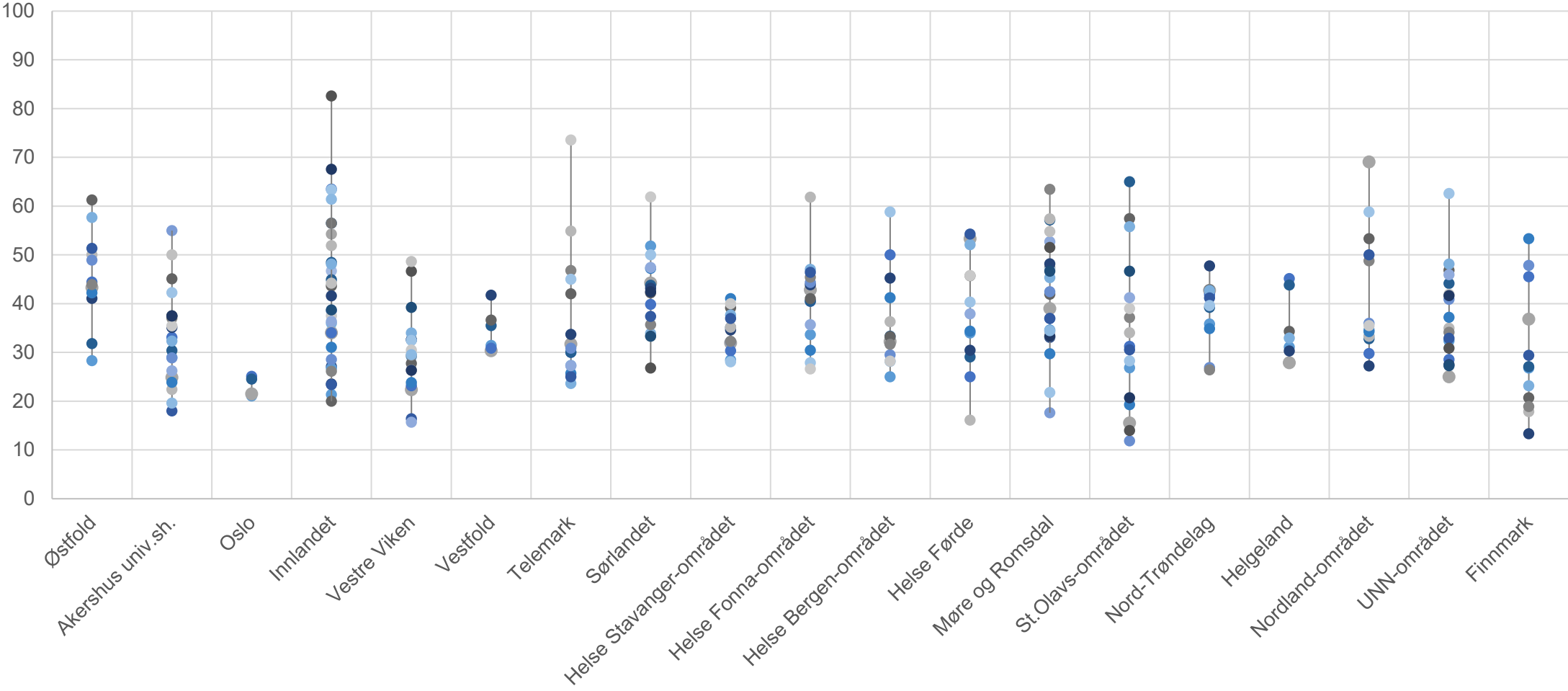

Forskjeller mellom kommuner i andel pasienter med alvorlig psykisk lidelse som i løpet av året hadde kontakt med legevakt. Kommuner per helsefelleskap^a

^a Ekskl. 2 kommuner der antall pasienter <5

Forskjeller mellom kommuner i andel pasienter med alvorlige psykiske lidelser som mottok vedtakspliktige kommunale tjenester. Kommuner per helsefelleskap^a

^a Ekskl. 8 kommuner der antall pasienter <5